1

MŪSŲ PASTOGĖ

XXXV-ji metai

Australian Lithuanian Weekly
Registered by Australia. Post Publication No NBH 0698

Kaina / Price 50 c. 25.6.1984 Nr. 24 (1843)

Lietuvos nacionalinė Mažvydo biblioteka

VLIKAS Jaltos klausimu

1945 m. vasario 11 d. Jaltos susitarimai yra karo metų susitarimai tarp JAV prezidento Franklin D. Roosevelt, D. Britanijos ministerio pirmininko Winston S. Churchill ir Sovietų Komisarų Tarybos pimininko J. Stalin. Išlaisvintos Europos Deklaracijoje jie nustatė bendras gaires sprendžiant išlaisvintos Europos politines ir ūkines problemas.

Šiąja Deklaracija buvo pažeisti Atlanto Charterio principai liečiantys pavergtąsias valstybes. Atlanto Charteryje skelbiama:

"Trečia - jie gerbia visų tautų teisę pasirinkti valdžios formą, kurioje jie nori gyventi; jie nori matyti, kad būtų atstatytos suvereninės teisės ir savivalda visoms tautoms iš kurių jėga tatai buvo atimta".

Tuo tarpu Jaltos Deklaracijoje skaitome:

"Tai yra Atlanto Chartos pricipai: visų tautų laisvė pasirinktivaldžios formą, kurioje jie nori gyventi; suvereninių teisių ir savivaldos atstatymas toms tautoms, iš kurių prievarta tatai išplėšė agresinės valstybės".

Suvereninių teisių atstatymas čia yra sąlygojamas, kad tatai būtų padaryta agresinės valstybės. Kiekvienam numanu, kad trys didieji nelaikė savęs agresoriais. Taigi, tas taikoma tik ašies valstybių atžvilgiu.

Išlaisvintos Europos Deklaracija taip surašyta bendrybėmis, kad ji įgalino Sovietus įgyvendinti Rytų ir Centro Europoje sovietizaciją. Dažnai tvirtinama, kad Sovietų Sąjunga pažeidė garantijas dėl laisvų rinkimų. Tuo tarpu Jaltos Deklaracijoje skaitome, kad trys vyriausybės pasižadėjo: "c) suformuoti laikinas valdžias, plačiai atstovaujančias visiems demokratiniams sluoksniams ir pasižadančias kaip galima greičiau laisvais rinkimais sudaryti vyriausybes atitinkančias žmonių valią ir d) palengvinti, kur būtų reikalinga, tokių rinkimų įvykdymą".

Taigi, tokį pasižadėjimą turėjo duoti suformuotos vyriausybės, bet ne pati Sovietų Sąjunga. Tatai visu ryškumu pabrėžta ir skyriuje apie Lenkiją: "Ši Lenkijos Tautinės vienybės vyriausybė turi kiek galima greičiau pravesti laisvus ir nesuvaržytus rinkimus visuotino ir slapto balsavimo pagrindu".

Sovietų Sąjunga pasiremdama šiais Jaltos nutarimais formavo vyriausybes ir lengvino rinkimų vykdymą. Kaip Sovietai vykdė valdžios sudarymą ir rinkimus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, visiems yra žinoma.

Lietuva Jaltos susitarimuose tiesiogiai neminima. Tik ji paliečiama pravedant sieną tarp Lenkijos ir Sovietų Sąjungos: "Trys vyriausybių galvos laiko, kad rytinė Lenkijos siena turėtų eiti Curzono linija su 5.8 km nuokrypomis Lenkijos naudai kai kuriose vietose".

Curzono Linija buvo nutiesta sąjungininkų ir santarvininkų aukščiausios tarybos sprendimu per taikos konferenciją Paryžiuje, 1919 m. gruodžio 8 d. Linija prasideda toje vietoje, kur buvusi siena tarp Rusijos ir Austrijos - Vengrijos pasiekia Bugo upę ir eina šiaurės link buvusios sienos tarp Rusijos ir Rytų Prūsų.

Šiandien Curzono Linija nebeturi reikšmės, nes ji buvo pakeista Sovietų Sąjungos ir Lenkijos sienų sutartimi 1945 m. gruodžio 16 d.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, priimdamas dėmesin Jaltos susitarimo nuostatus pareiškia:

1. Teisiniu požiūriu Jaltos susitarimai yra tik gairės, ir saisto tik susitariančias šalis; trečiųjų atžvilgiu, būtent ir Lietuvos, jie yra res inter alios aktai, t.y. aktai kurie tretiesiems nesuteikia teisių ar uždeda pareigų.

2. Curzono linija Lietuvai nėra naudinga, nes Lenkijos pusėje palieka Seinai, Punskas ir kitos grynai lietuviškos žemės.

3. Sovietų prievarta įvykdyta Rytų ir Centro Europos sovietizacija, pasiremiant Jaltos susitarimais suformuojant laikinas vyriausybes ir rinkimų įvykdymą, yra priešinga Atlanto Charterio ir tautų apsisprendimo principas.

BIULETENIS APIE NE RUSŲ TAUTAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Ukrainiečiai pradėjo leisti periodinį biuletenį Soviet Nationality Survey (Sovietų tautų apžvalga), kurio tikslas informuoti Vakarų publiką apie nerusų tautas ir jų problemas. Antrajame numeryje (1984 vasaris) randame kun. Alfonso Svarinsko profilį ir porą žinučių apie Lietuvą. Vienas biuletenio redaktorius, Bohdan Nahaylo, yra gerai susipažinęs su Pabaltiju. Biuletenio metinė prenumerata (10 numerių) $ 30; adresas: Suchasnist Publishers, 15 Sherringham Ave., London, N17 9RS, England.

JAU IŠĖJO AUSTRALIJOS LIETUVIŲ METRAŠTIS

Gautomis žiniomis iš Adelaidės Australijos Lietuvių Metraščio II-sis tomas jau įrištas, ir birželio 21 d. perduotas į leidėjų rankas.

SU RAŠYTOJA M.M. SLAVĖNIENE ATSISVEIKINANT

Birželio 14 d. rytą Auburno ligoninėje mirė Australijos lietuvių spaudos bendradarbė, veikli kultūrininkė, rašytoja - poetė Marija Magdalena Mykolaitytė Slavėnienė. Maždaug prieš metus laiko, nelaimingai kritusi, buvo sunkiai susižalojusi. Pagydyta, sunkiai begalėjo pavaikščioti. Prasidėjo nenugalima liga, kuri pamažu sunaikino jos gyvybę.

Gimė ji 1908 m. balandžio 22 d. Gudelių valsčiaus Pilotiškiuose, Marijampolės apskr. darbščių suvalkiečių ūkininkų Juozo ir Magdalenos Garbutės - Mykolaičių šeimoje. Ta šeima išaugino Lietuvai žymiausią jos rašytoją Vincą Mykolaitį Putiną. Poetės talento dovaną gavo ir Marija Magdalena. Jos talentas pradėjo skleistis, dar tebelankant seserų kazimieriečių mergaičių gimnaziją. Studijuodama universitete, gyveno brolio Putino šeimoje, šviesioje literatūros, mokslo, kultūros barų darbininkų tarpe. Toji aplinkuma jauną jos dvasią kultūriniai brandino, formavo kūrybinius įgūdžius ir atvėrė jos kūrybai duris į pirmaeilę Lietuvos spaudą. Dalyvavo studentų ateitininkų meno draugijos "Šatrijos" veikloje. Baigusi Vytauto Didžiojo universitetą, buvo jau žinoma poetė, savo kūrybą paskleidusi "Naujosios Romuvos", "Naujosios Vaidilutės" ir "Studentų Dienų" puslapiuose.

1944 m. patekusi į Vokietiją, Scheinfeldo tremtinių stovykloje veikė literatų grupėje, dirbo stovyklos laikraščio redakcijoje, ruošė lietuviškai mokyklai reikalingus vadovėlius ir juos šafirografu spausdino. Bendradarbiavo "Žiburiuose", laimėjo novelės konkursą, su A. Mažeika išleido sudėtinį eilėraščių rinkinį "Po svetimu dangumi".

1948 m. išvyko į Kanadą, gyveno Vancouveryje. Ten bendradarbiavo lietuvių spaudoje, dalyvavo kultūrinėje veikloje, atstovavo vankuveriškius lietuvius tautų festivalyje (Canadian Folk Society Festival), kur buvo Kanados žurnalistų pastebėta. Laikraštis The New Herald paminėjo ją kaip lietuvaitę ir įsidėjo jos fotografiją.

1949 m. atvyko į Australiją, apsigyveno Sydnejuje, su teisininku Juozu Slavėnu sukūrė šeimą, susilaukė dukrelės Rasos. Kartu su vyru tuojau įsitraukė į kultūrinį ir spaudos darbą, į kurį skatino kūrybingoji prigimtis ir dvasinis įsipareigojimas lietuvybei. Rašė poeziją ir prozą, naujų knygų apžvalgas, straipsnius literatūrinėmis ir jaunimo tautinio auklėjimo temomis, aprašinėjo Sydnejaus lietuvių kultūrinę veiklą. Bendradarbiavo "Mūsų Pastogėje", "Tėviškės Aiduose", "Ateityje", "Moteryje", "Lietuvių Dienose", "Drauge". Kūrybos pluoštus spausdino sudėtiniuose leidiniuose - "Australijos Lietuvių Metraštyje", Plunksnos klubo almanache "Plunksna ir žodis", antologijoje "Terra Australis", "Antrojoje Pradalgėje", "Trečiuosiuose Vainikuose". 1960 m. laimėjo Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos paskelbto literatūrinio konkurso pirmą premiją už eilėraščių rinkinio "Klajūnų takais" rankraštį, bet tas rinkinys liko neišleistas. Dažnai dalyvavo literatūros vakaruose ir tautinių švenčių meninėse programose.

A.a. rašytoja M.M. Mykolaitytė-Slavėnienė

1960 m. įsteigė Sydnejaus lietuvių literatų būrelį, rengė literatūrines popietes, planavo būrelio veiklą. Be to priklausė Plunksnos klubui ir ne taip seniai buvo priimta į Lietuvių Rašytojų Draugiją. Daug širdies ir laiko skyrė jaunųjų ateitininkų veiklai. Eilę metų dirbo Australijos Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryboje. Jos pastangomis 1960 m. Kultūros Taryboje buvo pravestas nutarimas konkursiniu būdu atrinkti ir išleisti Australijoje gyvenančių lietuvių autorių knygas. Pirmuoju leidiniu buvo išleista A. Saudargienės vaidinimų vaikams knyga. Gaila, kad vėliau, Tarybos narių sąstatui pasikeitus, tas nutarimas nebebuvo vykdomas.

Marija Magdalena Slavėnienė buvo tokios prigimties, kad pilnai laiminga tegalėjo būti tik gimtojoje žemėje. Prievartinis buvimas svetimame krašte jos kūryboje į pirmą planą iškėlė skausmingąsias tremtininkiškas nuotaikas. Visa jos lyrika nostalginė. Jei ne tremtis, greičiausiai ji nebūtų tapusi tokia kristalizuoto skausmo poete. Recenzentas Pranas Razminas apie jos knygą "Nežinomi keleiviai" (1973) "Drauge" rašė: "Ačiū Dievui, kad Marijos Slavėnienės poezija prasiskverbė pro Australijos dangų. Tačiau ar ne Australijos dangus jos poeziją padarė tokią gryną, tokią žavią, be svetimų stabų įtakos. Ji kaip toji pušis - tik savo šilui ošia, būdama nukelta į nepasiekiamus žemės pakraščius". Visomis savo gyvybės galiomis poetė

Nukelta į psl. 2

Dar apie Fondus

Prieš kiek laiko šiame laikraštyje buvo kalbėta apie įvairius fondus užkliudant teigiamas ir kitokias puses. Kiekvienu atveju tokie fondai save pateisina jei ne realia puse, tai bent savo idealistiniais kilniais ir toli siekiančiais tikslais. Tų tikslų tarpe figūruoja ne tik išeivijos lietuvybės reikalai, bet prisimenama ir būsima nepriklausoma Lietuva, kurios atstatymui skiriami daugumos fondų pagrindiniai kapitalai. Vis tai gražūs užsimojimai, bet ar jie realūs?

Prie šio klausimo čia kiek ir sustokime. Nekalbant apie didžiuosius fondus, kaip kad Amerikoje Lietuvių Fondas, pasiekęs jau tris milijonus pagrindinio kapitalo, iš kurio nešamo kasmetinio pelno kelios šimtinės tūkstančių nubyra ir lietuvybės reikalams išeivijoje. Ir tai labai gerai - tai pinigu uždirbti pinigai - vis ne iš lietuvių kišenės. Tačiau tokios idejos sužavėti neatsilieka ir tolimųjų bendruomenių lietuviai steigdami savus fondus, kaip Kanados, Australijos lietuviai. Ir mūsiškis Fondas jau priartėjęs prie 100.000 dolerių, iš kurio vienas kitas tūkstantėlis tenka ir mūsų vietiniams reikalams. Žinoma, gerai ir tas, betgi klausimas lieka neatsakytas - ką ateityje darysime su pačiu sukauptu kapitalu? Užšaldysime po devyniom spynom, jeigu jo šiandie reikia? Kiek sunkiau kalbėti apie Australijos Lietuvių Fondą neturint po ranka jo statuto ir paskirties tikslų, bet tik tiek aišku, kad Fondo valdytojai ir administratoriai sudėto kapitalo neliečia net ir būtiniausiems šios dienos reikalams laikydami jį nepramatomai ateičiai.

Gal kiek kitaip reikalai stovi Amerikoje ar Kanadoje, kur lietuvybės išlikimas ilgesniam laikui garantuotas, bet Australijoje padėtis kiek liūdnesnė. Jau šiandie matosi, kad čia gimęs ir augęs jaunimas nesuinteresuotas lietuvišku gyvenimu nei jo ateitimi. Dar esant gyviems tėvams ir seneliams bent formaliai prisilaikoma lietuvių ir bendruomenės, bet galutinai pasitraukus vyresnei kartai vargu ar savaime susimegs palaidi ryšiai su bendruomene, kur svarbiausia reikia lietuviško sąmoningumo.

Dar galima būtų tą lietuvišką sąmoningumą šiandie žadinti ir plėsti, bet iki šiol neparodoma jokios iniciatyvos. Turime Fondą su pinigais, bet ar tas Fondas tarnauja lietuvybės išlaikymui ir palaikymui? Galbūt laukta ir tikėtasi, kad pats jaunimas savo iniciatyvos parodys ir vyresniųjų gerais pamatais pasinaudodami stos veikti savo nuovoka ir naujais metodais bei su naujom idejom. Bet irgi iki šiol to nėra. Juk visos veikiančios jaunimo organizacijos kaip skautai, sportininkai, ateitininkai dar vis vyresniųjų rankose be daug žadančio prieauglio. Štai esami Lietuvių Namai: vienur jie veikia sėkmingai, bet kitur, kaip Sydnejuje, ant sužlugimo slenksčio. Juos tegali atgaivinti ir pastatyti ant kojų tik jaunimas. Jų pažintys plačios ypač tarp kitataučių. Jų pastangomis Liet. Namuose kasdien gyvenimas virte virtų. Pagaliau yra dar Australijos Liet. Fondas, kuris irgi galėtų prisidėti finansais, nes čia yra vienos stambios kolonijos reikalas. Praradus šiuos namus naujų neįsigysime, o be namų iš lietuvybės Sydnejuje paliks tik tuščia vieta.

Kalbant apie jaunimą. Jeigu pats jaunimas nesusilipdo, kodėl prie to autoritetams nepastūmėti. Amerikos ar Kanados pavyzdžiu reikėtų surengti bendras jaunimo stovyklas, kur visi galėtų pabendrauti, susipažinti, gal net užsimegstų lietuviškų šeimų, išsivystytų tarp jaunesnių lietuvių glaudesnė lietuviška komunikacija, o per tat pasidarytų sąmoningesni. Trūksta tam lėšų? Yra gi Lietuvių Fondas ne kam kitam, o lietuvybės reikalams. Jei nebus susipratusio jaunimo ir tuo pačiu prieš akis pastatyto tautinio idealo, paliks ir sukrauti fondai savo tikslo neatsiekę. Va, liepos 1 d. Amerikoje vyksta tautinių šokių šventė. Ir galėjo iš Australijos viena kita grupė būti pasiųsta joje dalyvauti. Kaip būtų buvus pakelta ne tik šokėjų, bet ir viso jaunimo nuotaika ir sužadintas entuziazmas. Galėtume kasmet pasiųsti jaunų žmonių į Vasario 16 gimnaziją. Iš jos sugrįžę jei ir nebūtų vadais, tai mažiausiai neliktų neutralūs lietuviškiems reikalams. Sakykime, čia ir yra tiesioginė fondų, o ypač A.L. Fondo užduotis. Neprileiskime prie to, kad fondai sudūlėtų savo misijos neatlikę.

(v.k.)

SU RAŠYTOJA...

Atkelta iš 1 psl.

gyveno praeityje - jaunystėje, Lietuvoje - ir, negestančios nostalgijos deginama širdimi vis atsidauždavo į aštrią australiškosios kasdienybės tikrovę. Jos poezija - tai himnai praeičiai, himnas gimtajai žemei. tai skausmingas, iš sielos gelmių gelmės besiveržiantis pasimeldimas viskam, kas prarasta ir nebesugrąžinama, bet kas, lyg amžinoji ir nesikeičiančioji tiesa, ir buvusio laimės pasaulio nenykstantis vaizdas gyvena užmarščiai nepasiduodančioje širdyje.

Knygoje "Putinas mano atsiminimuose" (1977) Marija Slavėnienė tą savo talentą gyventi praeityje ir susižavėjimą viskuo, kas palietė jos sielą anais aprašomaisiais laikais, išliejo tokia puikia ir lyriškai atausta proza, tokiu subrandintu kūrybiniu žodžiu, kad tie visi atsiminimų vaizdai ir epizodai, o kartu ir jos pačios vardas, nebeišnyks iš lietuvių literatūros.

Savo knygose ir dar nespausdintuose rankraščiuose Marija Magdalena Mykolaitytė-Slavėnienė paliko mums ir lietuvių tautai savo kūrybingą sielą. Ją minėsime kaip kilnią asmenybę, talentingą rašytoją ir įžymią moterį, kurios didžiausias turtas ir pasididžiavimas buvo jos lietuviškoji, laisvę mylinti širdis.

J.A. Jūragis

A.A. MARIJOS
M. SLAVĖNIENĖS
LAIDOTUVĖS

A.a. rašytojos Marijos Magdalenos Mykolaitytės-Slavėnienės laidotuvės įvyko birželio 18 d.

1 val. popiet šv. Joachimo bažnyčioje, Lidcombe, gedulingas Mišias už mirusios vėlę atlaikė kunigai - prel. P. Butkus ir P. Martuzas.

Palaidota Sydnejaus Rookwoodo kapinių lietuvių sekcijoje. Atsisveikinimo kalbas prie kapo pasakė ALB Sydnejaus Apyl. pirmininkas, Dr. A. Mauragis, Liet. Rašytojų Draugijos vardu - J.A. Jūragis, Sydnejaus Literatų Būrelio - A.J. Skirka ir Sydnejaus ateitininkų - A. Kramilius.

Velionę į amžinąją poilsio vietą palydėjo nepergausiausias sydnejiškių būrelis. Jų tarpe matėsi dalis Sydnejuje gyvenančių rašytojų ir literatų. Girdėti komentarai iš atlydėjusių: "Jei taip Lietuvoje, tai į tokios žymios moters laidotuves būtų suplaukę tūkstančiai..."

Laidotuvių apeigos užbaigtos Tautos Himnu.

B.Ž.

ALB Krašto Valdyba INFORMUOJA

Pranešame Australijos lietuvių žiniai, kad vienintelė laisvajame pasaulyje Lituanistikos Katedra Illinois JV universitete pradės veikti 1984-1985 mokslo metais. Tai vienas iš didžiausių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės projektų, kurį Australijos lietuviai turėtų remti prisidėdami savo lėšomis. Amerikos lietuviai jau yra suaukoję pirmam įmokėjimui $ 200.000. Sekantys įmokėjimai po $ 100.000 vyks ligi 1987 metų.

Lietuviai prašomi aukas siųsti A.L.B. Krašto Valdybos įgaliotiniui aukų rinkimo vadovui visai Australijai, Br. Stašioniui, 11 Berala Str., Berala, NSW 2141.

Čekius išrašyti: Lithuanian World Community Foundation. Aukotojų pavardės ir aukotos sumos bus skelbiamos mūsų spaudoje.

* * *

V. Koženiauskienei - Latrobe Valley seniūnei išvykus ilgesniam laikui atostogų į Ameriką ir Kanadą laikinai jos pareigas eis S. Sabrinskas, 7 Monte Cres., Moe, Vic. 3825.

* * *

Krašto Valdyba reiškia viešą padėką E. Eskirtienei - Sale Seniūnijos seniūnei išrinkusiai Australijos lietuvio mokestį iš visų savo žinioje esančių tautiečių.

Australijos Lietuvių Fonde

AUKOS A.L. FONDUI

$ 100 V. Grigonis (1.115), Moe, Vic.

$ 50 V. Žygas (60), Vic.

A.a. Veronikai Kazlauskienei Melbourne mirus, vietoj gėlių aukojo A.L. Fondui:

$ 10 V. ir O. Jakučiai (234), Vic.

A.a. Alfonsui Šernui Newcastle mirus, vietoje gėlių aukojo A.L. Fondui:

$ 10 M. Gailiūnas (320), N.S.W.

A.a. Česlovui Liutikui Sydnejuje mirus, vietoje gėlių aukojo A.L. Fondui:

$ 50 Kraucevičių šeima.

Po $ 20 B. ir V. Barkai (200), M. East, J. Fraser (40), J. Juraitis, M. Kavaliauskienė (35), Martynas, J. Naujalienė, J. Normantas (235) Vic. ir J. ir V. Venclovai (90).

$ 11 A. Griškauskas (71).

Po $ 10 V. Augustinavičius, E. Baueris (35), V. Binkis (65), V. Danta (45), M. Gailiūnas (330), A. Giniūnas (40), V. ir O. Jakučiai (244), O. ir V. Janušiai, J. Kušleika, V. ir M. Martišiai (90), ACT, V. Patašius (170), V. ir J. Ramanauskai, J. Reisgys, B. Stašionis (175), L. Simanauskas (65) ir R. Venclovas (80).

Po $5 O. Baužienė (55), P. Daukienė, M. Migevičienė, V. Šablevičius ir A. Savickienė (65).

$ 2 R. Kalėda.

A.a. Bronislavai Česnienei Melbourne mirus, vietoj gėlių aukojo A.L. Fondui:

$ 20 V. Martišius (110) A.C.T.

$ 10 M. Martišienė (47) A.C.T.

A.a. Onai Simonaitienei Sydnejuje mirus, vietoje gėlių aukojo A.L. Fondui:

Po $ 10 V. Budrikis, M. Gailiūnas (340), A. Lokys (15), A. Paplauskas, T. ir A. Stasiūnaičiai ir B. ir R. Šarkauskai.

Po $ 5 V. ir R. Augustinavičiai (15), O. ir C. Juozaičiai ir V. Simanavičienė.

$ 1 M. Paliovas (visi iš N.S.W.).

A.L. Fondo Valdyba nuoširdžiai sveikina naują Fondo tūkstantininką Vaclovą Grigonį iš Moe, Vic. ir šimtininką Viktorą Martišių iš Canberros. Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams ir Fondo talkininkams.

Vaclovas Rekešius
A.L. Fondo iždininkas

MIRUSIEJI

MIRĖ
PETRAS LAUNIKAITIS

Birželio 18 d. Adelaidėje mirė veiklus lietuvis, a.a. Petras Launikaitis, 59 m. amžiaus. Palaidotas birželio 20 d. Gedulingos pamaldos atlaikytos šv. Kazimiero koplyčioje.

Ilgus metus dirbo kaip Adelaidės lietuvių teatro ir tautinių šokių grupės administratorius ir ALB Adelaidės Apylinkės kontrolės komisijos pirmininkas, priklausė Adelaidės Lietuvių Sąjungai.

Kiti apie mus

ŽYMUS ROMANISTAS PRIMENA LIETUVOS LIKIMĄ

Vienas žymiausių šiandienos prozininkų, Paryžiuje gyvenantis čekas Milan Kundera, savo raštuose dažnai prisimena Lietuvos likimą. Šimet anglų kalba išėjusiame jo romane "Nepakeliamas būties lengvumas" randame šį paragrafą: "Visi ankstesnieji Rusų imperijos nusikaltimai buvo padaryti diskretaus šešėlio priedangoje. Pusės milijono lietuvių deportavimas, šimtų tūkstančių lenkų nužudymas, Krymo totorių likvidavimas tebėra mūsų atmintyje, bet fotografinės dokumentacijos neturime; anksčiau ar vėliau bus paskelbta, jog jie esantys sufabrikuoti. Kitokia 1968 m. Čekoslovakijos invazijos istorija; jos nuotraukos ir filmai tebėra saugojami pasaulio archyvuose".

Žurnalo "The New York Review of Books" balandžio 26 d. numeryje išspausdintame straipsnyje "Vidurio Europos Tragedija", Kundera rašo: "Vidurio Europai, kuri aistringai kultyvuoja įvairybę, negali būti nieko svetimesnio, kaip Rusija: vienoda, niveliuojanti, centralizuojanti, pasiryžusi transformuoti kiekvieną jos imperijos tautą (ukrainiečius, gudus, armenus, latvius, lietuvius, ir kitus) į vieną rusų liaudį (ar, kaip mūsų žodinės mistifikacijos amžiuje paprasčiau sakoma, į 'vieną tarybinę liaudį').

(ELTA)

70 m. Lietuvos keliu

RAŠYTOJO ANTANO SKIRKOS SUKAKTIS

Antanas Skirka yra žinomas žurnalistas, veiklus visuomenininkas ir Australijos lietuvių rašytojas. Šiemet per Jurgines jam suėjo 70 metų. Ši sukaktis duoda progos šiek tiek pasižiūrėti į jo literatūrinių darbų visumą. Savo plunksną jis jau buvo išbandęs Lietuvoje, bet tik Australijoje A. Skirka plačiau ir brandžiau prasiveržė beletristine kūryba.

Jo darbščios plunksnos stambesnių darbų atskaitoje yra trys pasakojimų ir legendų knygos - "Kur bėga Šešupė" 1964 m., "Ilgiuosi tavęs" 1971 m., "Be tėviškės" 1984 m., dvi eilėraščių knygos "Tu esi nepamirštama" 1975 m., "Mintimis į tėvynę" 1982 m. ir apsakymėlių rinkinys apie paukščius "Iš mano draugų paukščių gyvenimo", išleistas Amerikoje kaip specialus skautų laikraščio "Skautų Aidas" 1982 m. Nr.4, o taip pat atspausdintas ir atskiru atspaudu. Knyga didelio formato, gražiai iliustruota autoriaus piešiniais. Taip pat autoriaus iliustruotas ir eilėraščių rinkinys "Mintimis į tėvynę", kuris kaip ir pasakojimų knyga "Be tėviškės" išleistas mažu, ribotu tiražu.

Šešios knygos žmogui, galėjusiam kūrybai skirti tik savo gyvenimo laisvalaikius, yra tikrai atžymėtinas atsiekimas. Kam plunksna yra tikrasis pašaukimas, tas kuria ir atsiekia gražių rezultatų, net ir neturėdamas palankių sąlygų.

Tarp patarimų rašytojams esu kažkur skaitęs, kad autoriai turi karštai, visom savo galiom, arba, kaip mes sakytume, "šventai" tikėti savaja gyvenimo tiesa ir būti visiškai atsidavę saviesiems aukštiems idealams. Jie turi tikėti, kad gėris vistiek nugalės blogį, kad meilė yra didžiausioji jėga pasaulyje, daug galingesnė už nesėkmes, nelaimes, išsiskyrimų širdgėlą ir mirtį. O svarbiausia - jie turi taip pat giliai tikėti savo kūrybinio darbo prasmingumu.

Visu tuo Antanas Skirka šventai tiki. Jo gyvenimo svarbiausias bruožas yra ėjimas, kliūčių nebojant, viena tiesia kryptimi. Gėrio kryptimi. Tokio gėrio, kuris pasireiškia tikinčio žmogaus širdimi pergyvenama, pilnutine, viską apimančia tėvynės meile, asmenybės susiliejimu su tautos dvasia ir tautos siekimais, susižavėjimas tautos praeitimi, rūpestis jos likimu ir ateitimi, nenusilenkimas prievartai, kylantis iš laisvo žmogaus savigarbos.

Visos šitos dvasinės savybės atsispindi jo atsiminimuose, pasakojimuose, legendose, gimtojo krašto gamtos vaizduose. Jo gimtasis kraštas - gražioji Sūduva. Tenai gimtųjų apylinkių gamtos didingumo ir paslaptingumo poveikyje, senelio, kaimo išminčiaus, pamokymų teigiamojo įtakoje buvo sudėti A. Skirkos asmenybės pamatai, jo dvasioje užprogramuotas grožio pajautimas, tiesos branginimas, gėrio ilgesys ir krikščioniškasis gyvenimo supratimas. Iš tėviškėje sukauptų šaltinių liejasi jo estetiniai pergyvenimai ir kūrybinė galia. Jo kūryba neatskiriama nuo gyvenimo. Jis yra savo gimtojo Sūduvos krašto aprašinėtojas, susižavėjusia širdimi sugėręs jo padavimus ir legendas, nustebinta akimi ir jausmų pagavomis įsisavinęs užburiantį gamtos grožį, pamilęs dorų kaimo žmonių pavyzdingą gyvenimo būdą ir jų dvasines savybes. Neseniai praūžę naikinantys istorijos vėjai nušlavė visą šitą idiliškai jaukų gyvenimą. Pakeitė gamtovaizdį ir žmones. Tokių žmonių, apie kokius A. Skirka rašo, jau nebėra, ir nebėra tokių sodybų. Savo pasakojimuose, remdamasis tikrovine patirtimi, jungdamas kūrybinį užmanymą su pažintine informacija, A. Skirka nutapė, nors to labai ir nepabrėždamas, išliekantį istoriniai etnografinį savo epochos - nepriklausomybės laikų - Sūduvos žemės paveikslą.

Savo knygas A. Skirka parašė gilių išgyvenimų žaizdre įkaitintais jausmais, gyvenimui atvira, tėvynės ilgesiu kraujuojančia širdimi, savitai ir jautriai suvokdamas įvairiai vingiuotus žmogaus gyvenimo kelius, skirtus žmonėms, išgyvenantiems okupacijų sunkumus, kalėjimų nevilti, išvežimų siaubą, tremtinių stovyklų pilkumą, o taip pat ir Australijoje patiriantiems būties sunkumus ir gyvenimo staigmenas.

Antano Skirkos talentas yra liaudiškos prigimties. Įsivaizduoju, kad taip, kaip jis, kalba pasakoriai iš Dievo malonės, kurie mėgsta pasakoti ir turi ką papasakoti. Tokie buvo nežinomieji mūsų nuostabiųjų pasakų, padavimų ir kitų tautosakos lobių kūrėjai. Jo knygos pasižymi tiesioginiu pasakojimu, stiliaus paprastumu, kurį sušildo išsisakymo nuoširdus atvirumas, betarpiškas gyvenimo kasdienybės ir žmogaus išgyvenimų atskleidimas, gamtos grožio, įsidėmėto labai pastabia ir nieko neužmirštančia akimi, vaizdavimas šiltomis spalvomis. A. Skirka sugeba kasdienybėje atrasti įdomų įvykį ir vykusiai jį dramatizuoti, patraukti dėmesį, iškelti norimą mintį.

Eilėraščiuose rašytojas ne taip sėkmingas, kaip prozoje. Eiliavimas kaip ir piešimas jam daugiau tik rankai ir minčiai pamiklinti, sau pačiam įrodyti, kad gali įvairiomis formomis save išreikšti.

Randame jo knygose idiliškų senovės Lietuvos vaizdų, lyriškų gamtos piešinių, dramatinių žmogaus likimo įtampos valandų ir tragiškų išgyvenimų. Randame narsumo didybės ir išdavikiškumo menkumo, prisitaikėliško bailumo ir kantrios, kilnios ištvermės. Randame laimės ir nelaimės, tyros, nekaltos meilės ir protą užtemdančios aistros, nuodėmės ir atgailos. Randame laikui ir amžinybei galiojantį prisirišimą prie gimtosios žemės, įgalinantį patį rašytoją prasitarti: aš esu gimtosios žemės sauja.

Bendrai imant, Antano Skirkos plunksnos darbai ir jo visuomeninė veikla yra optimistiniai idealistinės dvasios motyvuoti ir apspręsti nesusvyruojančios ištikimybės Lietuvai. O tautinę ištikimybę Dr. Juozas Girnius apibudina kaip kūrybin ę atsakomybę už ateitį, kaip kūrybinį susitelkimą ištesėti iki galo. Tose sąvokose ir idėjose kaip tik ir glūdi ir rašytojo Antano Skirkos kūrybos vertė ir prasmė.

J.A. Jūragis

Vaizdelis iš Tasmanijos - nuotrauka O. Truchano

DĖDĖS SAMO ŽEMĖJE

Rašo Jurgis Janušaitis

Malonus Redaktoriau,

Neabejoju, Jūs esate ne kartą skaitę spaudoje ar girdėję apie Amerikoje sėkmingai veikiantį Lietuvių Fondą, dažnai vadinamą milijoniniu fondu. Amerikoje lietuviai yra įsteigę ir daugiau fondų - Tautos Fondą, Vydūno Fondą, Mackaus fondą ir dar keletą kitų.

Visų šių fondų tikslai yra gražūs, reikšmingi, ir tokie fondai duoda galimybių laisvinti Lietuvą, leisti knygas, duoti stipendijas ar remti vieną, kitą kultūrinį užmojų, sakysime, kaip JAV LB Kultūros Tarybos premijų fondas.

Bet šį kartą noriu šnektelėti apie milijonierius — Lietuvių milijoninį Fondą.

Menu, kai maždaug prieš ketvirtį šimtmečio spaudoje pasirodė straipsniai, kad lietuviams reikia suorganizuoti milijoninį fondą. Gerai nepamenu pirmojo autoriaus, iškėlusio šią mintį. Tačiau menu, kai šią mintį "pačiupo" tada dar visai jaunas idealistas, geras organizatorius Dr. Antanas Razma. Jis pradėjo šio fondo idėją ryškinti spaudoje, apie save sutelkė dar keletą entuziastų - Dr. A. Ambrozaitį, Dr. Kisielių, Dr. G. Baluką, Dr. F. Kauną, A. Rugytę ir dar keletą asmenų (atleidžia tie pirmūnai man už jų pavardžių nesuminėjimą) kurie susirinkę posėdžiui nutarė žūt - būt įsteigti milijoninį fondą.

Prisipažinsiu, tada aš galvojau: tikri svajotojai. Kas jiems patikės pinigų. O milijonas - tai ne dešimkė. Spaudoje pasipylė fondo idėją kritikuojančių ir giriančių straipsnių. Buvo siūloma ir kitokio pobūdžio fondų. O aš galvojau, kad taip tie vyrai įsteigtų banką. Ot būtų gerai. Neštume į ji tuo laiku sunkiai uždirbtą dolerį, mums būtų gerai ir iš pelno galėtų šelpti kultūrinius užmojus, lituanistinį švietimą, meną, mokslą ir t.t.

Entuziastai laimėjo. Fondas gimė. Pirmieji žingsniai nedrąsūs, sunkūs. Ir taip lašas po lašo, kaip patarlė sako, ir akmenį pratašė.

Gana sėkmingai fondui lėšas telkė valdyba, vadovaujama Teodoro Blinstrubo. Bene pirmąsis šimtas tūkstančių į aruodą įkrito.

Na, po tokios pradžios, Lietuvių Fondo vežimas riedėjo ir riedėjo. Idėja paplito lietuvių tarpe. Atsirado rėmėjų - dėjo savo įnašus, ugdė savąjį fondą. Pati organizacija įgavo stiprų nugarkaulį - fondo vadovybė visada gerose, prityrusių žmonių rankose. Be abejo, savo kūdikiu labiausia rūpinosi jo "gimdytojai" priešakyje su Dr. Antanu Razma.

Ir kas gi nutiko po ketvirčio šimtmečio metų. O gi fondas išaugo į galingą finansinę jėgainę, kuri dosnia ranka seikėja pinigus mūsų lituanistiniam švietimui, kultūrai, menui, jaunimo ugdymui ir remia daugybę didesnių ir mažesnių projektų.

Kasmet suvažiuoja Čikagon Lietuvių Fondo nariai, ar jų įgaliotiniai aptarti fondo problemų. Išrenkami valdomieji organai, nustatoma veiklos gairės ateičiai.

Šių metų LF suvažiavimas konstatavo, kad Lietuvių Fondas eina geru keliu. Iki kovo 31 d. LF bruto turtas pasiekė 2.711.345 dol. Lietuvių Fondas turi 5.343 narius. Lietuvių Fondas susilaukė $ 759.000 palikimais. Nuo fondo įsikūrimo pradžios lietuvybės išlaikymui buvo išdalintas 1.191.658 dol. Šiais metais Fondas numato paskirstyti įvairiems reikalams 160.000 dol.

Mielas redaktoriau, čia suminėjau tik pačias pagrindines sumas, nesileisdamas į smulkmenas. Šie duomenys rodo, kokią naudą lietuviškoji išeivija turi iš Lietuvių Fondo. Tik įsivaizduokime, jeigu jo Amerikoje neturėtume. Kas padengtų tas sumas, kurios buvo būtinos išlaikyti lituanistinį švietimą, remti kultūrinius užmojus, padėti studijuojančiam jaunimui.

Giliau įsigilinus į duomenis, vis tik tenka padaryti ir kai kurių išvadų. Ar parodė Amerikos lietuviai šiam fondui visuotinį dėmesį: Tikrumoje ne. Juk Fondas teturi 5343 narius. Ar tik tiek teturime lietuvių šeimų. Mokslo ir Kūrybos simpoziumo metu kartą buvo užsiminta, kad turime aukštuosius mokslus visose srityse baigusių, gerai įsikūrusių, gerus atlyginimus gaunančių apie porą tūkstančių. O kiek jų randama Fonde? Lietuvių Fondo vadybė užsimojo dar šiais metais suverbuoti iki 6000 narių ir Fondo įnašus padidinti iki 3.000.000 dol. Tai gražus užmojis. Turint galvoje, kad LF vadovauja tokie vyrai, kaip fondo steigėjas Dr. Antanas Razma - valdybos pirmininkas ir mūsų visuomeninio gyvenimo didysis ramstis solistas Statys Baras Fondo Tarybos pirmininku, su įgudusiais visuomeninio darbo talkininkais, neabejojame, kad užsibrėžtą tikslą atsieks. Taigi turėsime tris milijonus dolerių!!!

Šiuo laiškučiu norėjau tik pasidalinti mintimis su Australijos mielais lietuviais ir apie Dėdės Samo žemėje krutančius tautiečius - lietuvius, kuriems lietuviškoji gyvybė yra svarbesnė ir už gražias rezidencijas. O jie - tai LF nariai, tikrieji ramsčiai.

Kiek žinau, Australijos lietuviai taip pat juda ta kryptimi.

Tad ir linkiu visiems geriausios sėkmės.

Jūsų Jurgis Janušaitis

SPAUDOJE PASIŽVALGIUS

Ir saldu, ir rūgštu

Tokia antrašte rašo žinomas anglų savaitraštis "The Economist" gegužės 18 d. laidoje.

Štai, anot p. Hugh Morgan, iš "Western Mining Corporation Ltd.", pereito šimtmečio Australijos aboriginai mėgo kiniečių imigrantų mėsą. Jei aboriginai reiškia specialių pretenzijų į europiečius, kurie pavogė jų žemę, tai ar lygiai, klausia p. Morgan, "kiniečiai iš Vietnamo, kurie yra čia įsikūrę dešimtimis tūkstančių nuo 1976 metų, neturi tolygių reikalavimų į aboriginus, kurie užmušė ir suėdė jų pirmtakus?". Toliau p. Morgan naudoja teologinius argumentus prieš aboriginų reikalavimus į savo žemių kontrolę, teigdamas, kad senovinių teisių į žemę siekimas yra simbolinis atžagareiviškumo žingsnis į pagonystės, prietarų ir tamsybės pasaulį.

Šiuo emociniu būdu p. Morgan išreiškia Australijos kalnakasių (miners) desperaciją dėl vis augančių aboriginų reikalavimų į žemės teisę. Pereitą savaitę Sir Roderick Carnegie, CRA Exploration Pty. Ltd., to kalnakasystės milžino pirmininkas ir ministerio pirmininko p. Bob Hawke, golfo partneris, pasakė, kad aboriginų didesnių žemės plotų kontrolė gali šimtmečiams sutrukdyti Australijos vystymąsi. Išreikšdami tą garsiai, apie ką kalnakasystės pramonėje buvo kalbama pašnabždom, Sir Roderick ir p. Morgan pastatė aboriginų žemės teisių klausimą į Australijos politinę darbotvarkę.

Apie aštuntadalis Australijos jau yra grąžinta aboriginams, kurie turėję viską anksčiau. Trys valstijos — Pietų Australija, Viktorija ir Naujoji Pietų Valija (NSW) - išleido žemės teisių įstatymus, kurie duoda aboriginams veto teisę dėl kalnakasybės. Pradžioje darbiečių vyriausybė siūlė federalinį įstatymą, kuris suteiktų aboriginams principinę kasimų kontrolės teisę jų žemėje. Dabar šis reikalas pasidarė jautresnis kalnakasystės bendrovėm ir jos teigia, kad negalima aboriginam duoti visiškai nevaržomų veto teisių dėl kasimų jų žemėje.

Tiesioginis kalnakasių skundas yra dėl žemės teisių Šiaurės Teritorijoj. Kai p. Malcolm Fraserio liberalų vyriausybė įvedė t.v. "Aboriginal Land Rights (Northern Territory) Act" 1976 metais, galvojo, kad 18% teritorijos bus skirta aboriginams su galima teise į tolimesnius 10% žemės ploto. Dabar aboriginai reiškia pretenzijų į pusę visos teritorijos.

Tarp 1972 ir 1981 metų federalinės ir valstijų vyriausybės sustabdė tyrinėjimų darbus aboriginų Šiaurės Teritorijos žemėje. Nuo 1981 metų keturiasdešimt dviem bendrovėm buvo pasiūlytos 165 tyrinėjimo licenzijos, bet nei viena negavo aboriginų sutikimo, kaip reikalaujama įstatymo. Federalinė vyriausybė planuoja pakeisti tą Šiaurės Teritorijos įstatymą, kad pralaužus šį trukdymą tyrinėjimui. Bet kol yra atsisakoma sutvarkyti aboriginų kontrolės principą, kuriuo remiasi įstatymas, kalnakasiai priklausys nuo aboriginų veto. Ir Sir Roderick ir p. Morgan teigia, kad kalnakasystės pramonė liks supančiota.

LIETUVOS POLITINĖS PARTIJOS VOKIEČIŲ LEKSIKONE

Nepriklausomos Lietuvos politinės partijos aprašytos 1981 m. Stuttgarte Alfred Kroener leidyklos išleistame Europos Partijų Istorijos Leksikone (Lexikon zur Geschicte der Parteien in Europa). Įvadą "Lietuvos" skyreliui parašė Dr. K.J. Čeginskas, pasak kurio "modernioji lietuvių daugiapartinė sistema susikūrė 40-metės kovos prieš carinį lietuviško rašto uždraudimą bėgyje, dar prieš šaliai išsikovojant savo politinį savarankiškumą. Kaip tautos valios įrankis kovoje už tautinę tapatybę, ši sistema daug prisidėjo prie savos valstybės atstatymo 1918-tais metais". Įvadas užbaigiamas šiais žodžiais: "Pogrindyje veikiančios partijos ir naujai susikūrusios organizacijos 1943 m. įsteigė Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, kuris 1945 m. atsistatė Vakarų Vokietijoje ir nuo 1955 m. veikia JA V-se. Jame atstovaujamos visos 15 egzilinių politinių partijų ir kovos organizacijų".

Leksikone pristatomos šios partijos: Lietuvos Darbo Federacija, Lietuvos Ūkininkų Sąjunga, Ūkininkų Partija, Lietuvos Valstiečių Sąjunga, Ekonominė ir Politinė Lietuvos Žemdirbių Sąjunga, Lietuvių Tautininkų Sąjunga, Lietuvių Krikščionių Demokratų Partija, Lietuvos Komunistų Partija, Lietuvių Tautos Pažangos Partija, Lietuvos Socialdemokratų Partija, ir Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Partija. Apie L. Komunistų Partiją rašoma: "Iki sovietinės armijos įžygiavimo 1940 m. LKP buvo politiniai bereikšmė".)ELTA)

* * *

Birželio 14-16 d.d. Montrealio universitete (Kanadoje) įvyko devintoji AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) konferencija. Joje buvo skaitomos paskaitos iš baltų istorijos, literatūros, meno ir tautosakos. Didžioji konferencijos atrakcija buvo prof. Algirdas Greimas, Paryžiaus universiteto profesorius. Ta proga jam buvo įteiktas AABS garbės diplomas. Jis skaitė paskaitą "Semantika ir kultūra".

A.A.

PETRUI VELIONIŠKIUI

mirus, jo žmoną Leonardą, dukteris Liliją Čeičienę ir Onutę Pilkienę su šeimomis ir gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Napoleonas ir Elena Volkai

BEDIEVIS

VINCAS KRĖVĖ — Tęsinys

— Kodėlgi tu, dėde, jų nepamokei, nepatarei jiems, kad sodintų medžius?

— Kadai nepatariau. Kaikuriems net sėjau, nes kur tu ten medį gausi. Gal ten jau dabar yra sodų... Vienam miestely — aš užmiršau dabar, kaip jis vadinosi — mes apsigyvenome žydo namuose. Kalbėjo keli žydeliai, kad mūsiškis labai labai mokytas ir išmintingas esąs, visus jųjų mokslus išėjęs. Jisai jokio darbo nedirbęs: visus namus vedė jo žmona; krautuvėlę mažą turėjo, iš to ir gyveno, matyti... Dėl juoko ėmė kažkas ir pasiklausė jį, ar neišrado jisai naujo Dievo? Juoktis iš jo labai mėgome. "Išradau", — atsakė jisai: — "kad to Dievo, kurį jūs gerbiate, visai nėra". Vieni, išgirdę tai, tik daugiau išjuokė jį, bet kiti įpyko, net mušti norėjo. Ir aš taip pat pasikarščiavau. O dabar aš matau, kad jo būta tikrai išmintingo žydo.

Aš atsisėdau ir atsidėjęs dirstelėjau į Vainorą. Nesupratau, ką jis čia išmintingo rado.

— Kas gi čia yra išmintingo? — paklausė jį Kūdris. — Žinoma, žydas — nekenčia Viešpaties Kristaus.

— Ne, jis ne tą norėjo gal pasakyti, — neigiamai pakraipė galvą senis. — Štai ir aš nūnai manau, kad Dievas visai ne toks, kaip visi ir aš pats anksčiau jį sau buvau įsivaizdavęs.

— Tu jau vėl imiesi savo pasakų, — įspėjo jį Kūdris. — Vai, gausi vėl iš kunigėlio.

— Palauk, — sulaikė jį Karpis.

— O kokis gi yra Dievas? — pasidomėjau aš.

— Aš anksčiau vis maniau, kad Jisai gyvena danguje, galingas, visa žinąs, senas, truputį rūstus, truputį geras, dažnai susiraukęs, nes jį žmonės nuolat piktina, sėdi aukštame soste ir iš aukšto niauriai žiūri į visą, kas dedasi čia žemėje.

— Tokis juk jisai ir yra, — pritarė Kūdris.

— Aš manau, kad ne, — užgynė Karpis. — Kam gi knygose pasakyta, kad Jisai yra visur, danguje ir žemėje. Žinote, — nusigręžė jisai į mane: — aš dažnai to nesuprantu, kaip tai: — visur! Bet štai, kada aš vienas kur dirbu tokiu štai metu, gražiu ir ramiu kaip dabar, man rodosi, kad suprantu. Man vis rodosi, kad Jisai, Švenčiausiasis, kaip vėjelis kokis, kaip oras. Dėl to taip lengva ir ramu, kad Jisai, žemę apglobęs, turi ją ir turi. Viskas tada nutyla...

Ko negalėjo Karpis žodžiais išreikšti, stengėsi mostais. Mes visi lyg supratome, lyg nujautėme Dievą ir nutilome.

Pajutome, kaip plaka Jo širdis, į kurią Jisai glaudžia visą pasaulį, iš kurios plaukia dabar į šį pasaulį ramybė ir laimė.

Visi mes dabar sėdėjome tyliai, lyg klausėme ko.

Man pasirodė, kad ne vieni mes klausome, bet ir šitie medžiai, kurie nei vienu lapu nesušlama. Vien tik bitės dainuoja savo darbo dainą.

Kregždė įskrido spragon tarp medžių, kur mes sėdėjome; pamačiusi mus, sučirškė lyg nusigandusi, ir vėl pranyko. Liepoje sušvirkštė volungė. Pro lapus praritavo vos juntamas vėjelis. Lapai sušlamo, ir vėl viskas nutilo.

— Ir aš taip manau, — prabilo Vainoras, ir jo balsas man atrodė kažkokis žemas, pasikeitęs: — kad jis yra visur: jis yra šitame medy, šitos vejelės žolėje, kur sėdime, šitame ore, šitame vėjely, kuris dabar mums kušta ausysna. Visur jis yra... O kaip žmogus elgiasi, ką jis veikia, jam visai nė daboj. Blogai, gerai — jam vistiek.

— Aš jau to nesuprantu, dėde. Jei Dievas nesidomėtų, kaip žmogus elgiasi, gerai ar blogai, tada nebūtų ir teisybės pasauly! — prieštaravo jam Karpis.

— Nėra, vaikeli. Sunku pripažinti žmogui, bet tikrai jos nėra. Štai, musė lekioja, tu ją užmušei, sutrynei, ir sako žmonės — nėra tau jokio nusidėjimo. Paukštį nušauk — nėra, kiaulę paskersk — nėra. Vien jei žmogų užmušei — didelis jau nusidėjimas. Kodėlgi? Ar visi — musės, paukščiai, žvėrys, gyvuliai — nenori gyventi? Ar jie mirti nebijo? Ar juos gal Dievas ne tam leido, kad jie saulės šviesa džiaugtųsi? Ar jiems gal nesopa? Kurgi čia teisybė? Kad nors nusidėjimas būtų, žmogus — skriaudėjas — ne čia, šiame gyvenime, nors ten, kitame pasauly, bausmės sau lauktų. Bet kur tau! Nukovei, nužudei, krauja praliejai — nei tau nusidėjimo, nei bausmės. Ne, čia teisybės nėra. Kaip sau žmogus nori, taip gyveni...

— Galgi tavo tiesa, — atsiduso Karpis. — Tikrai, piktam žmogui čia juk vyksta net geriau. E, — sumojo ranka: — nieko aš čia suprasti negaliu.

— Ką judu čia tarškata! — subarė juos aštriai Kūdris. — Kam gi tada pragaras būtų, kam pragaro kankinimai? Pasakykita gi tada man, kam jį Dievas įkūrė, kam toji pragaro ugnis dega, kodėl derva ten verda?

— Ar tu esi matęs pragarą, ar gal kas matęs grįžo ir pasakė tau? — Pragaras ten, kur bloga žmogui, kur skriauda, skausmas, sopuliai, kur žmogus skursta — mat, kas yra! — aiškino Vainoras. — Mūsų žmogui čia pragaras, nes jisai skursta ir vargsta, o ten jisai tik atsilsės. O kur pragaras ponams, turtuoliams? — Kas jį žino, kur jis yra — štai kas!.. Tu gal dar atmeni gerai, — paklausė jisai Karpį: — kai aš buvau brostvininkas, tercijonas? Gal dar atsimeni?

— Kaigi, atsimenu. Vaikščiojai įvairiausiomis juostelėmis susijuostęs.

— Tada aš mėgau šventųjų gyvenimus skaityti. O skaityti aš, vaikeli, išmokau dar mažas būdamas patsai, — kreipėsi Vainoras į mane. — Beskaitydamas pastebėjau, kad daugiausia šventųjų vis iš ponų, o iš mūsų gi žmonių lyg nei vieno... Tik šventas Izidorius buvo artojas... Ponams čia gera, — manau sau, — ir ten gera, o kurgi gera mūsų žmogui, vargdieniui? Ir kodėl tie ponai, karaliai, vyskupai — šventi? Geri buvo, nevogė, neskriaudė žmonių, pikto nedarė, daugel meldėsi... Ogi mūsų žmonės argi kitaip gyvena? Kiek jų yra tokių? Gal tik tiek dažnai nesimeldžia, nes laiko už darbų trūksta... Dėjau sau tada galvon, dėjau, kažkokis gailesys širdį apėmė, net ant Dievo supykau. Maniau — iš galvos išeisiu, kaip pamišęs vaikščiojau. Štai imsiu kažką pikta padarysiu, tegulgi mato Dievas... Ir lyg kažkas man ausin tada kuštėjo: — daryk, daryk!..

— Piktasis gundė, ne kas kitas! — pastebėjo Kūdris.

— Ne. Tai širdį buvo užgulęs nusivylimas. Mečiau net brostvininkavęs. E! — susiraukė senis ir ranka pamojo: — nesupratau tada, kad šventųjų gyvenimus, kaip ir kitas knygas, ponai vien sau rašo!..

Toli kažkur laukuose sudainavo pjovėja. Vienatonis balsas plaukė lygiai, ramiai ir buvo kupinas tokio ilgesio, lyg skundėsi kažkas ore, kad teisybės čia nesą, ir Dievo jieškojo.

Vyrai vėl nutilo ir klausėsi...

III

Praslinko treji metai. Sugrįžęs gimtinėn šalin, sodžiun, kur aš gimiau ir augau, neradau seno Vainoro: jo numirta pereitą rudenį.

Mirdamas senis prašė, kad jį palaidotų Šmėklų kalne, bet jam numirus sūnus nepaklausė ir jo noro neįvykdė — nenorėjo, kad tėvas gulėtų nepašventintoje žemėje, vienui vienas, kaip kokis nusidėjėlis. Nepatarė ir kunigėlis, kuris su visa "brostva" lydėjo seną Vainorą į amžino atilsio namus. Palaidojo jį aukštame kapinyne, pačiame kalnely.

Nukeliavo Vainoras ten, kur tik viešnagėn anksčiau vaikščiodavo.

Vieną vakarą nuėjau į kapinyną. Turėjau aš ten nemaža ko aplankyti. Graudūs jausmai sugniaužė širdį — jausmai, kokių neišpasakosi, neaprašysi, — kada įžengiau kapinynan.

Aplankęs brangiausius kapelius, nuėjau į Vainoro kapą. Buvo gražiai aptvertas, ir kryžius gale galvos pastatytas. Kapas buvo dar neapžėlęs, žole neapaugęs.

Atsisėdau ir pajutau tą ypatingą kapinyno gyvybę, apie kurią kadaise pasakojo Vainoras.

— Dėde Vainorai! — pašaukiau aš tyliai ir nusigandau, nes man toptelėjo, kad aš šventvagiškai sudrumsčiau kapinyno ramybę...

Pabaiga

Australijos Rajono SKAUTŲ PABANGĖJ

Leidžia Australijos Rajono Spaudos Skyrius. Rašinius siųsti: v.s. B. Žalys, 9 Lloyd Ave., Yagoona, N.S.W. 2199

RUOŠKIMĖS X RAJ. STOVYKLAI

Kaip jau žinome, sekanti - X-ji Rajoninė Stovykla įvyks sekančių - 1985 metų sausio 2-12 d.d., netoli Canberros, Murumbidgee upės pakrantėse. Ją, Rajovo Vadijos pavedimu, ruošia "Baltijos" Tuntas. Taigi, lieka tik keli mėnesiai iki šio, rajoninio masto, sąskrydžio.

Rajoninės Stovyklos skautų-čių yra mėgstamos, nes čia susiburia didesni skaičiai jaunimo, pamatomos naujos vietovės, susipažįstama naujų draugų - draugių... Dideliame būry ir dirbti, ir žaisti, ir dainuoti visuomet smagiau.

Visi džiaugiamės kai tokia stovykla gerai pavyksta. Bet pats stovyklos pasisekimas labai daug priklauso nuo pačių stovyklautojų - nuo jų atsinešimo, nuo jų pasiruošimo stovyklai.

Dabar (jei to dar nepradėjome anksčiau!) yra pats laikas pradėti planavimą vykimui į Rajoninę stovyklą.

Pirmiausia - ir svarbiausia - tai patys stovyklautojai - skautai-tės: patikrinti jų žinojimą, ir kur reikia - padėti pasiruošti; nesmagu pačiam stovyklautojui-jai, kai jis visą laiką lieka paskutiniųjų eilėse, nesmagu ir vienetui, kai jis niekur nepaminimas... Gal teks vieną, kitą pusvalandį pasimokinti rikiuotės, kad vienetas šauniau žygiuotų į vėliavos pakėlimo - nuleidimo ceremonijas ar per paradą. O kaip atrodo brolių - sesių uniformos? Ar visi jas turi? Ar turi visus uniforminius priedus - diržus, virvutes, šlipsus? Ar teisingai susiūti ženklai?

Būtų gera, jei vienetai pagalvotų ir apie laužo - laisvalaikio užsiėmimus: pasimokintų dainų, laužo "numerių", pagalvotų iš anksto, kaip papuoš savo palapinių rajonėlį, kokius darys įsirengimus? Jei broliai - sesės su mažesniu patyrimu, gal neprošalį pasimokinti kaip pastatyti pačią palapinę?

Šitą suprasdami, kai kurie tuntai prieš vykdami į "svečius" rajoninėn stovyklon, suruošia "namuose" savaitgalio stovyklėles išvykstantiems, kad juos daugiau ar mažiau paruoštų.

Ar pagalvojome kaip pasieksime Rajoninę Stovyklą? Traukiniu (iš anksto užsakyti bilietus), autobusu (susitarti su transporto bendrove), automašinom? Kas prižiūrės kelionėje jaunesniuosius, ypač jei jų vadovas negalės vykti drauge?

Reikia pagalvoti ir apie kontingentų ūkinę dalį: kiek reikės palapinių? Ar turimos yra gerame stovyje? Gal reikės jas suremontuoti, gal iš naujo impregnuoti? Patikrinti ar visos turi virves pritvirtinimui, pakankamai kuoliukų ir jų įkalimui reikalingų įrankių? Jei naudojamos palapinių statymui lazdos - patikrinti ar jų yra pakankamai, ar nesulūžę? Paruošti palapines ir jų priedus pervežimui, įpakuojant į maišus. Kaip jas pristatysime į stovyklą - traukiniu, sunkvežimiu? Gal reikia pasiimti indų - puodų, petelnių, kibirų? Įsirengimui stovykloje bus reikalingi įrankiai - ar juos parūpins stovyklą rengiąs tuntas ar jų reikės atsivežti savo - kastuvų, kirvių, piūklų, plaktukų? Ar jie nesugadinti, išgaląsti?

Kaip yra su vaistinėle? Ar ji papildyta reikalingais vaistais, tvarsčiais ir t.t.?

Kas už visą inventorių, jo paruošimą ir pristatymą yra atsakingas? Kas pasirūpina vienu ar kitu dalyku?

Vienetų vadovai turėtų atkreipti dėmesį į gausių šeimų narius - gal jiems būtų galima padėti, nors dalinai, sukeliant tam lėšų?

Dar gerokai prieš išvykstant į stovyką skautus-tes ir jų tėvus turėtų pasiekti išsamūs vienetų aplinkraščiai, nurodantys mokesčius, stovyklos laiką, adresą, su savim pasiimamus daiktus (čia, be pilnos uniformos, turėtų būti nurodyti kiti dėvimi drabužiai, apavas ir t.t.; valgymo įrankiai; miegojimui skirti įtaisai; vadovėliai, dainorėliai ir t.t.), rinkimosi vietą - laiką, kelionės būdą ir atsakingų pareigūnų adresus. Neužmiršti užpildyti "Atsakomybės atpalaidavimo" formų ir skautų-čių apdraudimo nuo nelaimingų atsitikimų.

Tik atitinkamai pasiruošę galime tikėtis, kad stovykla bus pasisekusi ir iš jos visi grįš linksmi, praturtėję skautišku patyrimu ir atsigavę lietuviškoje dvasioje.

v.s. B.Ž.

Bronius Žalys

SARGYBINIO NAKTIS

V.A.

— Ar tu žinai,
kokia graži yra naktis,
paklydus tarp stovyklos eukaliptų,
kai žvilga danguje delčia,
kai mėnesienos sidabre šešėliai medžių mirga,
kai pasakas jai suokia švelnus vėjas— —

— Ar žinai?

— Ar tu žinai,
kokia graži yra naktis,
kai Pietų Kryžius žverbla vasaros danguj,
kai šviečia tūkstančiai nežinomų žvaigždynų ir žvaigždžių
ir kai aplink
simfonijas akacijos tau tyliai groja graudulingas?..

— Ar tu žinai, kokia graži
yra stovykloje naktis, sesute, ar žinai?

Po mano kojom tyliai skundžias
mindoma žolė,
kai aš
sargybinio lengvu žingsniu einu
per miegančią stovyklą,
sutirpdamas tamsoj
ir nakčia pavirsdamas patsai,
ir tik tada suprasdamas,
kokia graži yra naktis
stovykloje,
kokia graži!

EGZILŲ SKAUTŲ SUEIGA

Egzilų Skautų Sąjungos (Australian Association of Scouts in Exile - A.A.S.E.) metinė sueiga įvyko birželio 15 d. Estų Namuose, Sydnejuje.

Sueigoje dalyvavo estų, latvių, lietuvių, rusų, ukrainiečių ir vengrų skautų-čių skirtieji atstovai ir N.S.W. valstijos šių tautybių skautų organizacijų galvos.

Lietuvius skautus-tes šioje organizacijoje atstovauja s.v. Raimondas Jurkšaitis ir v.sk. Audronė Stašionytė. Sueigoje taip pat dalyvavo "Aušros" Tunto tuntininkė, s. Marina Cox ir tunto sekretorius, v.s. B. Žalys.

A.A.S.E. Vykdomojo Komiteto pirmininkas, J. Dušelis, savo pranešime pastebėjo, kad praėję metai buvę tuo ypatingi, kad ⅔ Vykdomojo Komiteto narių sudarė nauji, jauni žmonės; nors buvę įnešta daug naujų idėjų į A.A.S.E. veiklą, bet dalinai pajustas ir naujų narių nepatyrimas. Metų bėgyje buvę suruoštas sporto karnavalas, tridienė džiamboretė ir plaukimo varžybos. Skilčių varžybos, dėl susidėjusių sąlygų, neįvyko. Ruošiamoji spaudai A.A.S.E. istorija esanti beveik užbaigta, nors dar laukiama daugiau foto nuotraukų iš egzilų skautų veiklos.

Sueigos metu išrinktas naujas Egzilų Skautų Vykdomasis Komitetas: pirmininkas - Janis Dušelis (latvis) (perrinktas), vicepirm. - Nora Kurovsky (estė) (perrinkta), sekretorė - Tony Portelli (rusė), iždininkas - A. Barczynsky (ukrainietis), apdovanojimų registratorius - I. Szentirmay (vengras), turto patikėtinis - S. Kovacs (vengras), revizoriai - lietuviai ir latviai.

Svarstant 1984-85 m. veiklą, nutarta suruošti šiuos parengimus:

1. Trijų dienų džiamboretė, sekančių metų sausio ilgojo savaitgalio metu; sąskrydžio organizavimas pavestas vengrų skautamstėms;
2. Tarptautinės skilčių varžybos - įvyks laike džiamboretės;
3. Plaukimo varžybos įvyks vasario ar kovo mėn.;
4. Sporto olimpijada - rugsėjo mėn.

Perdavus A.A.S.E. vėliavą saugoti vengrų skautams ir pirmininkui uždarius metinę sueigą, dar kurį laiką pabendrauta, besidalinant įspūdžiais, prie estų skaučių paruoštų pyragaičių ir kavutės.

v.s. B. Ž.

BALTIJOS TUNTE

JAUNŲJŲ GAMTININKŲ IŠKYLA

"Baltijos" tunto vilkiukai ir paukštytės, besiruošią gamtos draugo specialybei, balandžio 1 d. pagilino savo žinias aplankydami Tindbinbilla gyvulių ir gamtos apsaugos rezervatą. Buvo tikimasi, kad rezervate jaunieji turės daugiau progų susipažinti su gamtos reiškiniais, o ypač galės iš arčiau stebėti gyvūnus.

Susirinkę prie rezervato informacijos centro jaun. skautai-tės apžiūrėjo išdėstytus gamtos reiškinių pavyzdžius; juos ypatingai stebino "emu" paukščių kiaušinių dydis ir spalva... Vėliau jie iššygiavo keliuku, lydimi emu ir laukinių kalakutų. Pajutę šių paukščių drąsumą, skautukai, eidami antru keliuku, privedusiu juos prie "Kabančio Akmens" ("Hanging Rock"), buvusios aborigenų poilsio vietovės, išsidrąsino, taip kad susidarė vaizdas, kad jie ruošiasi olimpinei atletikai, o ne gamtos stebėjimui... Tik ramiai pasėdėjus didžiulio akmens viršūnėje, jie pajuto aplinkos tylą ir išgirdo tolimą paukščių čiulbesį, suprasdami, kad gamtoje reikia būti svečiais, nedrumsčiant miško ramybės. Bet nors ir pakeitus taktiką nesusilaukta susitikimų su atsargesne gyvūnija, o stebuklingojo lyros paukščio nematyta nei plunksnos... Ši, santūraus elgesio gamtoje, pamoka skautukams buvo pati naudingiausia, susilaukusi atlyginimo vėliau, aplankius kengūrų aptvarus.

Augmenijos pažinime susilaukėme daugiau sėkmės - perėjome tiek tankius, tiek retesnius australiškų krūmų "miškus", bei paparčiais apaugusius slėnius, kuriuose čiurleno upeliai, ir kurių vandeniu gaivinosi ištroškę keliautojai. Viename, tokiame slėny atradome ir seną "baublį", kuris davė progos pasikalbėti apie Lietuvoje išaugusius gamtos milžinus, ir prisiminti Canberroje įvykusią tuo vardu stovyklą, bei kitų metų pradžioje ruošiamą.

Saulei leidžiantis jaunieji atsisveikino su kengūrom ir suko namų link, ryždamiesi sekantį kartą ieškoti gyvūnijos už rezervato ribų, kur mažiau lankytojų, parodant didesnį santūrumą ir kantrybę stebint gyvius naturalioje aplinkoje.

A.S.

ĮŽODIS

Gegužės 6 d. Canberroje įvyko Motinos Dienos minėjimas, kurio metu, iškilmingoje "Baltijos" Tunto sueigoje paukštytės įžodį davė Alina Cameron ir Liucija Antanaitytė, o vilkiuko įžodį - Miles Cameron ir Joshua Antanaitis.

Į Gintarėlių — Aguonyčių būrelį priimti ir baltais šlipsais apdovanoti: Lara Whalley, Zita Whalley, Petras Andruška ir Neris Mauragis.

R.D.

VELYKINĖ GEGUŽINĖ

Velykų pirmąją dieną "Baltijos" tuntas suruošė tradicinę, velykinę, gegužinę. Diena pasitaikė puiki, saulėta, tad pušyno aikštelėje susirinko ir nemažas būrys skautų-čių ir jų tėvų bei artimųjų.

Margučių konkursą, profesionaliniu rimtumu, pravedė s.v. architektas Rimas Kabaila. Laimėtojais išėjo: geltonšlipsių kategorijoj - Andrius Daukus, raudonšlipsių - Benius Katauskas, gintarėlių / aguonyčių - Lara Whalley, o tėvų kategorijoj p. Liucija Daukienė.

Toliau sekė margučių ritinėjimas, žalių kiaušinių gaudymas ir kiti žaidimai. Saulei leidžiantis gegužinė baigėsi iešmine prie liepsnojančio laužo.

R.D.

"LŪŠIŲ" SKILTIES STOVYKLA.

Gegužės mokyklos atostogų metu "Baltijos" tunto "Lūšių" skiltis suruošė 3 dienų stovyklą, kuri įvyko

Nukelta į psl. 6

SKAUTŲ

Atkelta iš 5 psl.

netoli Canberros, prie Murrumbidgee upės, būsimos rajoninės stovyklos rajone.

Tai buvo pirmas kartas, kai tunto skautai stovyklavo be vadovų: visas stovyklos paruošimas ir vykdymas buvo jaunųjų skautų rankose. Jiems reikėjo sudaryti meniu, apskaičiuoti stovyklos kainą, nupirkti maistą, paruošti palapines, puodus ir kitus stovyklinius reikmenis ir juos supakuoti į priekabą transportui į stovyklavietę.

Stovyklavo 7 skautai iš Canberros ir svečias iš Sydnejaus. Stovyklai vadovavo penkiolikmetis Adomas Bruzga.

R.D.

"BALTIJOS" TUNTO ANTRO PUSMEČIO PROGRAMA

GEGUŽĖS MĖN.

21 d. - Tunto vienetų sueiga
28 d. - Tautinių šokių repeticija

BIRŽELIO MĖN.

4 d. - Tunto vienetų sueiga
11 d. - Tautinių šokių repeticija
18 d. - Tunto vienetų sueiga
22 d. - Vakarėlis
24 d. paukštyčių - vilkiukų iškyla
25 d. - Tautinių šokių repeticija
30 d. - liepos 1 d. - savaitgalio stovykla - tautinių šokių pratimai.

LIEPOS MĖN.

2 d. - Tunto vienetų sueiga
4 d. - Leidimosi virvėmis pratimai
9 d. - Tautinių šokių repeticija
16 d. - Tunto vienetų sueiga
22 d. - Iškyla į sniegą
23 d. - Tautinių šokių repeticija
30 d. - Tunto vienetų sueiga

RUGPIŪČIO MĖN.

5 d. - Paukštyčių / vilkiukų sueiga
6 d. - Tautinių šokių repeticija
13 d. Tunto vienetų sueiga
18-19 d. - skautų-čių iškyla pašliūžomis.

LIETUVAITĖ TELELVIZIJOJE

Sydnejuje per TV stotį 9 eina serijinis filmas "Jennifer Slept here" kur vaidina ir lietuvaitė filmų artistė Nijolė Nausėdaitė — Ann Jillian. Filmas rodomas vakarais 8 val.

SUDEGĖ BENDRABUTIS

Vasario 16 Gimnazijoje birželio 6 d. rytą sudegė gimnazijos berniukų bendrabutis. Priežastis aiškinama. Ligi atostogų (birželio 15 d.) berniukai bendrabučio gyventojai laikinai apgyvendinti klasėse. Greičiausiai prasidėjus naujiems mokslo metams (rugsėjo pradžioje) berniukai jau bus apgyvendinti naujame bendrabutyje, kuris jau nuo seniai planuojamas ir jo statyba prasidės liepos pradžioje. Gaisro metu niekas iš berniukų nenukentėjo, tik sudegė visi gimnazijos muzikos instrumentai ir atitinkamos aparatūros.

Namie ir svetur

BALTŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS SYDNEJUJE

Bendrai baltų ruošiamas trėmimų minėjimas įvyko birželio 17 d. Latvių salėje Strathfielde.

Prieš porą metų laisvąjį pasaulį pasiekęs Afganistano teisėjas Samay-ud-din Zhouand savo ilgokoje paskaitoje nušvietė Afganistano laisvės kovas, išvesdamas paralelę tarp Pabaltijo tautų genocido ir Sovietų agresijos jo gimtame krašte. Savo tezes jis gausiai iliustravo citatomis iš senųjų graikų filosofų, Korano ir Senojo Testamento.

Koncertinėje minėjimo dalyje programą išpildė trys baltų chorai ir instrumentalistės - dvi smuikininkės ir pianistė.

Svetimtaučiai svečiai gyrė aukštą koncerto meninį lygį. Jie ypač gėrėjosi lietuvių melodingomis dainomis ir gražiais tautiniais choristų rūbais. Lietuvių chorui dirigavo Birutė Aleknaitė ("Malda už tėvynę") ir Bronius Kiveris ("Kur bėga Šešupė" ir "Kur namas mūs").

Atsilankę australų parlamentarai. kitų etninių grupių atstovai ir Sydney Morning Herald užsienio žinių skyriaus redaktorius komentavo baltų darnų bendradarbiavimą, pilnutėlę salę ir visuomet didelį įspūdį paliekančius estų, latvių ir lietuvių himnus minėjimo pabaigoje.

Deja, neįvyko numatyta baltų meno paroda, rengėjams paskutiniu momentu negavus kai kurių dailininkų paveikslų.

Kaip visuomet, gražiai pasirodė mūsų uniformuoti skautai ir p. Marinos Cox suorganizuotos tautiniais rūbais mergaitės prie įėjimo į salę.

V.P.

Melbourno kronika

MELBOURNE ŠAULIŲ VEIKLOJE

Sekmadienį, birželio 3 d., įvyko šaulių paprastas susirinkimas kuriam pirmininkavo pats pirmininkas V. Pleškūnas, sekretoriavo šaulė L. Lipkevičienė. Dienotvarkė buvo gana plati. Šis susirinkimas buvo darbingas, priėmęs svarbių nutarimų kultūrinėje ir tautinėje veikloje.

Pirmiausia, tylos minute pagerbti mirusieji šauliai šių metų eigoje mirę ir žuvusieji už tautos laisvę. Nutarta rengti kultūrines popietes, dalyvauti visuose tautiniuose minėjimuose vieningai ir uniformuoti. Šaulių motto yra: Išlaikyti lietuvių kalbos tęstinumą išeivijoje ir padėti moraliai ir materialiai jaunimui.

Kaip žinome Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga pradėjo leisti jaunimui laikraštėlį "Jaužinios", lietuvių ir anglų kalba. Jaunimas, neturėdamas tam reikalui tiek pinigų, kreipėsi su prašymu į šaulių kuopą. Šaulių kuopa sutiko jaunimui spausdinti jų laikraštėlį ir kiek galint jiems materialiai padėti. Šauliai turėjo kopijavimo mašiną savam biuleteniui "Lietuva lietuviams" spausdinti, bet dviems leidiniams per maža ir lėtai dirbanti. Susirinkimas nutarė pirkti didesnę ir greičiau veikiančią mašiną kuri yra jau nupirkta. Mūsų kuopos vicepirmininkas šaulys Juozas Kvietelaitis, už mašiną sumokėjo savo pinigais, už ką tokiam dosniam Juozui, šaulių kuopa yra labai dėkinga. Šaulys Juozas jau ne pirmą tokią didelę auką yra davęs. Anksčiau yra paaukojęs $ 1000 lietuvių jaunimo atstovams važiuojant į Jaunimo Kongresą.

Taip pat susirinkimas, dėmesį atkreipė į 1987-1988 metais įvyksiantį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Australijoje. Šauliui K. Prašmutui pasiūlius, šaulių kuopa nutarė įsteigti, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso reikalams, sąskaitą "Talkoje", siūlytojas s-tos atidarymui aukojo $ 25. Toliau, susirinkimas nutarė iki kongreso iš visų parengimų gauto pelno pusę skirti šiai kongreso sąskaitai, taip pat ir aukas rinkti tam tikslui. Šauliai mano, kad jau aukščiausias laikas pradėti pinigus rinkti, nes be pinigų jokie planai neįvykdomi. Melbourne šaulių kuopa atrodo, pirmoji tokią sąskaitą Australijoj atidarė ir ją rems.

Šauliui G. Žvinakiui atsistatydinus iš kuopos sekretoriaus pareigų, nauju sekretorium susirinkimas išrinko šaulį J. Vizbarą. Kuopos dvi šaulės buvo pakeltos į garbės nares: šaulė Erna Lipčienė (Šaulių motina), už nenuilstamą darbavimąsi ruošiant pietus ir šaulių kitus parengimus, ir šaulė Laima Lipkevičienė padėjusi rašyti anglų kalba peticijas parlamentarams, ambasadoriams, popiežiui, vyskupams, net ir Kremliui, dėl skriaudžiamų lietuvių Baltgudijos sovietinėje respublikoje. Tikimės, kad Melbourne šaulių kuopa visus nutarimus pilnai įvykdys.

Susirinkimas baigtas Tautos Himnu.

D.L.K. Vytenio šaulių kuopos įgaliotinis
K. Prašmutas

PENSININKŲ SĄJUNGA MELBOURNE

Žmogaus sukauptas interesas gyventi priklauso nuo tikslo būti kam nors naudingu. Ir, rodos, vienas iš mūsų senų patriarchų yra pasakęs: "Nėra senesnio už tą, kuris prarado entuziazmą gyventi".

Visi galime prisiminti ką nors praeitypažinę, kuriam ar kuriai, dar gyviems būnant, gyvenimo šviesa išblėso. Ir vien dėl to, kad jie daugiau nerado gyvenime tikslo.

Bet nenusiminkime, to negalima pasakyti apie Melbourno pensininkus. Jiems šviesa ne tik neišblėso, ji dar stipriau šviečia jų reikšmingo gyvenimo kelyje nuo to laiko, kai jie tapo Melbourno Pensininkų Sąjungos nariais. Jie tikisi patirti iš gyvenimo dar daug užsitarnauto malonumo. Sąjunga užregistruota ir australų įstaigoje: "Melbourne Lithuanian Pensioners Association" ir su Sąjungos pirmininku Juozu Petrašiūnu priekyje, jie turi daug planų.

Birželio 5 d. Melb. pensininkai vėl gausiai susirinko Lietuvių Namų Klubo baro salėje, viso 79 asmenys. Visi linksmi, žvalūs, pilni įvairių idėjų. Pirm. Juozas Petrašiūnas iškėlė mintį, kad pagrindinis reikalas yra pensininkų artimesnis susipažinimas ir tarpusavio draugystė. Pirmininkas paminėjo paramą ir pagalbą vieni kitiems - ne finansinę, o daugiau moralinę ir kartais praktiškais patarimais.

Tuščiai laiką gaišti turbūt daugeliui nusibodo, taigi orui kiek atšilus, numatytos įvairios rūšies pramoginės išvykos. Taip pat planuojama bendrai grupėmis aplankyti retkarčiais teatrą, koncertus ir žymesnes meno parodas.

Susirinkę pensininkai turėjo ir progos pasisakyti iškilusiais klausimais ir to pasėkoje vyko gyvos diskusijos.

Atvykęs Klubo pirmininkas p. Sungaila pasveikino susirinkusius pensininkus, kurių daugumas yra ir Klubo nariai.

Valdybos narė Lydia Petrusevičienė su pagalbininkėmis paruošė kavą ir arbatą. Sekantį susirinkimą, t.y. liepos pirmą antradienį, žada iškepti ir blynelių prie kavos.

Visi Pensininkų Sąjungos nariai susimokėjo nario mokestį, dar kiek maloniai tarpusavy pasikalbėję, pabendravo.

Al. B.

NAUJA MELB. LKVS RAMOVĖS VALDYBA

Gegužės 27 d. LKV S-gos Ramovės metiniame susirinkime išrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė: V. Bosikis - pirmininkas, V. Aglinskas - vicepirm., V. Šalkūnas - sekretorius, F. Sodaitis - iždininkas, V. Lazauskas - parengimų vadovas.

Ramovės reikalais prašoma kreiptis šiuo adresu: V. Bosikis, 43 McCrae Rd., Rosanna, 3084, tel. 458-1637.

Melb. LKV S-gos Ramovė
Valdyba

Adelaidėje

RAMOVĖNŲ ŠVENTĖ ADELAIDĖJE

Birželio 3 d. LKVS Ramovės Adelaidės skyrius Lietuvių Namuose atšventė 33-jų metų įsikūrimo šventę. Dieną prieš tai ši sukaktis buvo paminėta per liet. radiją.

Sekmadienio rytą ramovėnai su vėliava dalyvavo pamaldose. Mišios buvo laikomos už Adelaidės skyriaus mirusius narius.

Minėjimas pravestas Liet. Namuose, kur buvo paruošti vaišių stalai šimtai penkiasdešimčiai ramovėnų ir jų svečių. Atidarymo žodį pasakė skyriaus pirm. V. Vosylius. Susikaupimo minute pagerbti skyriaus mirusieji nariai, įteikti specialūs adresai vyresnio amžiaus nariams sulaukusiems brandaus amžiaus.

Meninėj programoj pasirodė trio "Nemuno dukros" ir ramovėnų vyrų choras, vadovaujamas Vytauto Strauko. Prie vyrų choro dainų prisidėjo ir visi minėjimo dalyviai. Pabaigai pravesta loterija. Minėjimas užtruko keletą valandų.

Ramovėnas

Prenumeruokite "Mūsų Pastogę"

VISUR VISAIP

Olandijos parlamente vyko neseniai dideli ginčai dėl amerikiečių raketų išdėstymo Olandijoje Europos gynybai. Balsavimo keliu parlamente priimtas nutarimas raketas įsileisti.

***

Aną savaitę Italijoje mirė italų komunistų partijos vadas Enrico Berlinger, kuris tarp Europos komunistų partijų pirmas pasipriešino Maskvos dominacijai ir įsteigė taip vadinamą eurokomunizmą, t.y. komunizmą nepriklausomą nuo Maskvos. Laidotuvėse dalyvavo delegatų iš viso pasaulio komunistų partijų, įskaitant Sov. Sąjungos ir Kinijos.

***

Pereitą savaitę popiežius vizitavo Šveicariją. Ta proga turėta pasitarimų su šveicarų bažnytiniais dignitoriais, teologais ir protestantų vadais. Šveicarijos teologų tarpe plačiai reiškėsi skirtingos teologinės nuomonės, nesiderinčios su Vatikano linija.

***

JAV sėkmingai išbandė priešraketines raketas, kuriomis pasitinkamos priešo raketos ir ore sunaikinamos. Aną savaitę šis naujas priešraketinis ginklas buvo išbandytas. Tokio tipo raketos sustiprina ir paties prez. Reagano pozicijas politiškai.

***

Astronomai erdvėse užtiko nuo žemės per teleskopus vos įžiūrimą naują galaktiką, iš kurios spinduliuoja nepaprastai daug energijos. Keisčiausia tas, kad toji energija yra šiluminė, bet be šviesos, kas mokslininkams sudaro didelį galvosūkį.

***

Nors spinduliuojantis apšildymas skaitomas labai moderniu, bet toks apšildymo būdas jau buvo žinomas ir naudojamas dar senovės Romoje.

**

Tyrinėtojai tvirtina, kad savo gudrumu tarp kitų gyvulių antroje vietoje stovi paukščiai. Iš jų gudriausi ir lengviausiai ko nors išmokomi varnai, krankliai, papūgos, žvirbliai. Pelėda, kuri laikoma išminties simboliu, nepriskaitoma prie pačių gudriųjų.

***

Mokslininkai apskaičiuoja, kad pasaulyje per 24 valandas įvyksta apie 200.000 audrų su žaibais ir perkūnijom.

Įsivaizduokime, kiek elektros energijos išsilydo atmosferoje!

Mūsų buities panorama

O MAŽUOSIUS IR UŽMIRŠTAME

Skatiname jaunimą dalyvauti lietuviškose organizacijose, prisidėti prie visokių parengimų. Deja, kad daug jų nubyra - net tokių, kurie, maži būdami, visur eidavo.

Mažieji eina ten, kur juos tėvai nuveža. Paskui jie pamato, ar jiems ten patinka, ar įdomu ir, sulaukę amžiaus, kada gali savarankiškai judėti, pasirenka - eiti ar neiti. Jeigu jiems neįdomu, jie suranda šimtus priežasčių, kodėl jie negali eiti.

Jei mes, seneliukai, norime išlaikyti jaunimą savo bendruomenėje, turime pradėti jais domėtis ir rūpintis, kai jie dar vaikai. Turime parodyti, kad jie mums svarbūs, ypatingai, jeigu jie su entuziazmu ko nors mokosi ir pasiruošia pasirodymui.

Melbourne yra bent kelios tautinių šokių grupės. "Gintarą" visi žinome - jie to ir verti, nes, "Klumpakojui" užmigus, jie yra mūsų reprezentacinė grupė.

Bet yra ir "Malūnėlis" - vaikų ir paauglių grupė. Jie stropiai dirba, repetuoja, stengiasi ir yra kviečiami įvairių australų organizacijų. O lietuviai?

Retas parengimas išsiverčia be tautinių šokių, bet rengėjai, su mažom išimtim, "Malūnėlį" ignoruoja. O jeigu neignoruoja rengėjai, tai ignoruoja recenzentai.

ALKA, aprašęs-siusi (?(Kalantos minėjimą Melbourne, atrodo "Malūnėlio" nepastebėjo. (Netikslumų tame aprašyme ir daugiau, pav. Dainius vietoj Daniaus, Makaitis, vietoj Makačino - bet nors buvo bandyta atreportuoti, kas ten darėsi).

Vaikai, gal labiau negu suaugę, džiaugiasi pakliuvę į laikraštį. Jiems yra didelė skriauda, jeigu jų darbo nepamini.

"Malūnėlis" ir dažniau yra pasijutęs kaip lietuvių bendruomenės posūnis. Čia buvo ir Lietuvių Dienų Komitete tautinių šokių grupėms skirta suma, kurios dalį ir "Malūnėlis" tikėjosi gauti, bet, didesniems užprotestavus, didesniems viskas ir teko... Čia buvo ir parengimų kalendoriuje iš anksto numatytas "Gintaro" koncertas... Prieš pat koncertą paaiškėjo, kad tai "Gintaro" organizuojamas pabaltiečių koncertas. Šalia "Gintaro" dalyvavo bent trys latvių šokių grupės ir estai.

Tai tada, žiūrint šito koncerto, "Malūnėlis" pasijuto išstumtas, nereikalingas. Vaikai klausė: "O kodėl mes nešokom?", bet patenkinamo atsakymo nebuvo. Nors jiems buvo pasakyta, kad jie per maži, bet visi matė, kad scenoje buvo ir jų amžiaus kitų tautybių šokėjų.

Reikia tik matyti, kaip repeticijose pakyla entuziazmas prieš koncertą ar pasirodymą, kad suprastum kokia skriauda yra daroma, kai mūsų jaunieji arba nekviečiami, arba po pasirodymo ignoruojami.

A. Karazijienė

MUS DOMINANČIAIS KLAUSIMAIS

JAV DARBININKIJA IR NETIKROS PROFSĄJUNGOS

Vasario mėnesį Vilniuje lankėsi skambiu JAV — TSRS draugystės nacionalinės tarnybos delegacijos vardu pasivadinusi amerikiečių grupelė. Trumpai apsižvalgiusi, ji paskelbė, jog "Tarybų Sąjungoje sudarytos visos sąlygos vystytis nacionalinei kultūrai" (Gimtasis Kraštas, 1984, nr. 5). Tokie egzotiški pareiškimai neturėtų nieko nustebinti, nes nuo pat jos įsteigimo 1943 m. toji "draugystės" organizacija tebuvo paprasta Maskvos marijonetė.

"Draugystės" delegacijos nariai ypač susidomėjo vadinamomis Lietuvos profsąjungomis. Tasai jų dėmesys neatsitiktinis. Po lenkų "Solidarumo" sąjūdžio iškilimo, Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos kraštų vyriausybės labai susirūpino savo valdiškųjų "profsąjungų" reputacija ir dar uoliau pradėjo įtikinėti užsienį, kad tos kompartijos pagalbinės organizacijos tikrai rūpinasi darbininkų reikalais ir nusipelno profsąjungų vardo. Toje dvasioje, "Draugystės" delegacijos nariai Vilniuje apgailestavo, kad abiejų šalių pasikeitimas profesinėmis delegacijoms yra nutrūkęs ir už tokią padėtį kaltino amerikiečių profsąjungų vadovus.

Kokia gi iš tikrųjų organizuotos amerikiečių darbininkijos pozicija komunistinių "profsąjungų" atžvilgiu? Amerikos Darbo Federacijos ir Pramoninių Organizacijų Kongreso — AFL — CIO — užsienio politika remiasi šiuo principu: Amerikiečių profsąjungos atsisako kontaktų su bet kuria šalimi, kuri "paneigia savo darbininkams teisę laisvai jungtis bei organizuotis, kolektyviai derėtis su darbdaviais, ir streikuoti". Amerikiečių darbininkijos vadovybės nuomone, tokie kontaktai (1) suteikia valstybinėms darbdavių profsąjungoms neužtarnautą moralinį orumą ir padeda jas įteisinti visuomenės akyse, (2) klaidina laisvojo pasaulio darbininkus, kuriuos mėginama įtikinti, kad jie priimtų kompartijos valdomas organizacijas kaip tikras profsąjungas, (3) palengvina komunistams infiltruoti laisvąjį pasaulį ir jame plėsti savo diversinę veiklą, ir (4) padeda sovietinio imperializmo ekspansijai.

Po II-jo pasaulinio karo organizuota amerikiečių darbininkija laikė savo ypatingu uždaviniu mobilizuoti demokratines pajėgas visame pasaulyje prieš totalitarizmo grėsmę. Amerikiečių darbininkų organizacijos padėjo demokratinėms profsąjungoms užsienyje įsitvirtinti ir pasipriešinti komunistų ardomai veiklai. Amerikiečių darbininkija taip pat stengėsi informuoti pasaulį apie komunizmo totalitarinį pobūdį ir paneigti komunistinėms profsąjungoms teisėtumo aureolę.

Amerikiečių organizuotas darbininkijos vaidmuo žinomas ir Rytų europiečiams. Netrukus po savo atvykimo į Vakarus , A. Solženycinas pasakė kalbą JAV profsąjungų suvažiavime. Joje rašytojas pasakė: "Amerikiečių darbininkijos sąjūdis niekad nesileido būti apakinamu ir atsisakė laikyti vergiją laisve. Visų pavergtųjų vardu aš jums už tai dėkoju. Kai žodžio 'laisvė" reikšmę pamiršę Vakarų liberaliniai intelektualai ir išminčiai tvirtino, kad Sovietų Sąjungoje visai nėra koncentracijos stovyklų, Amerikos Darbo Federacija 1947-tais metais išspausdino sovietinių konclagerių žemėlapį. Visų tuometinių kalinių vardu aš už tai dėkoju Amerikos darbininkų sąjungai".

(ELTA)

VALSTYBINĖ KILMĖ

Mes žinome, kas yra valstybė šiandie. Tai tobuliausiai organizuotas vienetas su savo įstatymais, šimtais institucijų piliečių gerovei kelti, kultūrai ugdyti, užtikrinti piliečių saugumą nuo išorinių priešų ir taip pat garantuoti darnų sugyvenimą ir viduje. Taip yra šiandie. Bet kas iš skaitytojų pagalvoja, kokia buvo valstybės pradžia. Kas iššaukė ar paskatino žmones jungtis į tokius vienetus, iš kurių ilgainiui išsivystė valstybė tokios formos, kaip kad turime dabar?

Šiandie turime daugybę visokių valstybės vystymosi ir tvarkymosi teorijų ir su laiku jų atsiras ir daugiau, nes kaip žinia, dar nieko žemėje neturime žmogaus sukurto tobulo, atbaigto, kad toliau jau nebūtų galima žengti.

O valstybės užuomazga buvo pati paprasčiausia ir primityviausia - pulti ir gintis. Ir gyvulių bei žvėrių pasaulyje ir šiandie tebegalioja tas instinktyvinis primityvusis pradas: žiūrėk, susidaro rujos vilkų, kad laimėtų daugiau grobio, kiti, kaip galvijai, arkliai susimeta į kaimenes, kad per daugumą galėtų pasipriešinti tykojančiam priešui. Kol žmogus gyveno naturalioje gamtoje, tykojamas įvairiausių pavojų, šis jo išlikimo instinktas buvo tikriausiai išvystytas iki aukščiausio laipsnio. Tarp visų kitų žemės gyventojų jis buvo bene pats silpniausias padaras, neturėjęs nei dantų, nei nagų, nei greitų kojų. Ginantis jam teko dėtis į didesnius vienetus, griebtis kaip ginklo akmens ar šakos. Kai pagaliau žmogus įsitvirtino gamtoje, pas jį senieji "pulti ir gintis" instinktai neprapuolė. Neturėdamas senųjų priešų iš nedraugiškos gamtos, jis juos nukreipė prieš pačius žmones: dabar žmogus žmogui pasidarė priešas. Suvokęs organizacijos galybę žmogus pradėjo organizuoti savo artimuosius, kaimynus ir traukė kitų tokių pat žmonių plėšti, o anie iš savo pusės taip pat organizavo pajėgas gintis. Visa tai galėjo trukti šimtmečiais, o gal ilgiau, kol susidarė organizuota bendruomenė, kuri tiekė kovotojus plėšikus ar gynėjus, o likusieji sudarė jiems patikimą užnugarį - juos išlaikyti ir kovų metu teikti kovai reikalingą pagalbą - maistą ir kovose reikalingas priemones. Ilgainiui susidarė teritorijos. Anksčiau kovota tik tarpusavy ir dėl vadovybės, gi vėliau ta pačia kalbančius pradėjo laikyti savais ir juos jungti į didesnius vienetus, o priešais tapo kiti - svetima kalba kalbą, kitokį tikėjimą išpažįstą.

Taip sujungus didesnius vienetus į vieną vadovybę lygiagrečiai vystėsi ir valstybiniai pradai - valdžios aparatai, įstatymai, vyresniškumo laipsniai iki pat vado, valdovo ar karaliaus.

Šiandie valstybė išsivystė į labai rafinuotą ir labai sudėtingą vienetą, vis tik patys pirmieji pradai iki dabar tebegalioja - pulti ir gintis. Pulti, nes tą skatino noras prisplėšti, pavergti, įsigyti kuo daugiau galios. Iš kitos pusės iššaukė gynimąsi, nes juk kiekvienas gyvas padaras puolamas ginasi. Kap toliau valstybė vystysis, palikime spręsti fantastinių romanų kūrėjams, bet be abejo ji nesustings vietoje.

(ELTA)

VISURVISAIP

Kai kurios žuvėdros yra tiek išgudrėjusios, kad sugautą moliuską aukštai iškėlusios numeta ant kieto grindinio - kelių, aikščių, tiltų, kad nukritus suskyla moliuskų kevalas ir tada skaniai savo grobį sudoroja.

***

Susidariusios sausros JAV pietvakaruose, išstūmė ten gyvenusius indėnus prieš daugiau kaip 700 metų. Čia gyvendami indėnai buvo pasiekę aukštos kultūros: jie buvo geri žemdirbiai su irigacija, gaminosi medvilnės audinius, namų reikalams gaminosi keraminius indus.

***

Didžiausias kolonų pastatas bet kada pastatytas žemėje, yra Amuno šventovė Egipte. Joje gali lengvai tilpti Paryžiaus Notre Dame katedra. Pastatytoji šventovė išsilaikiusi jau virš 2000 metų.

STAR MEMORIAL CO.

ALL CLASSES OF STONEWORK, INSCRIPTIONS AND RENOVATIONS

Phone — Works: 649 6301 89-5451 — Evening

Office & Showroom at Strathfield Entrance to Rookwood Cemetery.

Office and Works: 20-22 RAILWAY STREET LIDCOMBE, N.S.W., 2141

LIETUVIAI, ĮSIDĖMĖKITE!

Paminklų ant kapinių bendrovė STAR MEMORIAL CO. siūlo lietuviams specialia kaina paminklus ant jūsų artimųjų kapo. Bend ovė sutinka ir siūlo nuo kiekvieno paminklo kainos 7 ½ % skirti Mūsų Pastogei.

Užsakydami šioje bendrovėje paminklą savo artimiesiems neužmirškite priminti, kad užsakote vadovaudamiesi jų skelbimu Mūsų Pastogėje.

Paminklams pavyzdžių lietuviškais motyvais reikalaukite šioje įstaigoje

PRANEŠIMAS

Meno ir kultūros pakomisė prie Ethnic Commities' Council (NSW) pradėjo organizuoti muzikines varžybas tarp jaunųjų muzikos menininkų nuo 8 iki 18 metų amžiaus.

Varžybos bus pravestos tik tarp solistų - instrumentalistų ir dainininkų ir pradedama š.m. rugsėjo mėn. Priimtieji varžybininkai bus vertinami kvalifikuotos teisėjų komisijos ir bus skiriamos patrauklios premijos laimėjusiems.

Dalyvaują varžybose instrumentalistai ir dainininkai bus skirstomi į tris kategorijas pagal amžių: tarp 8-12 metų, 13-15 ir 16-18 metų amžiaus.

Pusfinalinės ir finalinės varžybos bus pravestos ateinančių metų vasario kovo mėnesiais. Ta proga Sydnejaus miesto rotušėje bus surengtas grandiozinis koncertas.

Jau dabar kandidatai registruojami ir nominacijos blankai gaunami Ethinic Communities' Council įstaigoje, 4th Floor, 154 Elizabeth St., Sydney.

SAS VASAROS STOVYKLA PRIE CLEVELANDO, PO ŠOKIŲ ŠVENTĖS

Kviečiam visus studentus atvykti į Studentų Ateitininkų Sąjungos ruošiamą vasaros stovyklą, kuri vyks tuoj po tautinių šokių šventės (liepos 2-8 d.), netoli Clevelando (apie 2 val. į pietus), Camp Tippecanoe YMCA stovyklavietėj (Tippecanoe, Ohio). Stovyklos vadovybė garantuoja, kad nepritruks užsiėmimų. Būsime gražioj gamtoj, pietų Ohio kalnuose, prie didžiulio ežero. Bus arkliais jodinėjimas, būriavimas ir irklavimas, iškilavimas, įvairūs būreliai (meno, tautinių šokių, chorelis ir t.t.) ir įdomios vakarinės programos.

Tarp kitų idomių paskaitų, kalbės Linas Kojelis (apie Lietuvos politiką), kun. Dr. V. Cukuras (Federacijos Dvasios Vadas), Dr. Antanas Razma (apie studentų istoriją), ir Dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė (apie Lietuvos ekonominį stovį).

Tikrai bus labai smagu, įdomu, džiugu ir vertinga. Jūs tikrai nenorit praleisti šios stovyklos. Kaina $ 125 visai savaitei su viskuo. Dėl tolimesnės informacijos, kreipkitės pas Algirdą Lukoševičių (New Yorke, 212-849-6083), arba Ramintą Pemkutę (Chicagoje, 312-426-2120). Laukiam susitikti senų ir naujų draugų!

SAS CV

KVIEČIAME!

Sutherland Shire Savivaldybė rengia šio rajono pensionierių ir jų organizacijų bei sodybų Meno Festivalį, kuris įvyks liepos 10-11-12 d.d., nuo 10 val. - 4 val. popiet kasdien, Entertainment Centre, Eton St., Sutherland. Įėjimas nemokamas. Užkandžiai (už mažą kainą) vietoje.

Programoje: dainos, jaunimo choras, etniniai šokiai, solistai, St. Patricks orkestras, muzikos kapela, jumoras, mados, vyno ir sūrio ragavimas, įvairi informacija pensionieriams ir proga laimėti loterijoje - 2 asmenims atostogas pajūry.

Parodą ketina atidaryti Mrs. Jill Wran - N.S.W. premjero žmona, antradienį, liepos 10 d., 11 val. ryto.

Kaip ir ankstyvesniais metais, Sydnejaus Lietuvių Sodybos gyventojai buvo pakviesti ir sparčiai ruošiasi šiai parodai.

Kviečiame Sydnejaus ir apylinkių lietuvius paremti mūsų pastangas, o moteris - prisidėti savo rankdarbiais (paskutinių 12 mėnesių darbais) - parodai ar pardavimui, taip pat tautiniais išdirbiniais, dekoracijomis.

Kviečiame aplankyti Sodybos lietuvių parodą, pasigėrėti mūsų ir kt. pensionierių menu bei rankdarbiais ir pabendrauti su bičiuliais.

Važiuoti traukiniu nuo Redfern, Central stoties, Illawarra linija, Cronula ir Waterfall traukiniais.

Išlipus Sutherland stoty tik keletas minučių pėsčiom iki Entertainment Centro.

Kviečiame! Laukiame!

Sodybiečiai ir
S.L.M.S.G. D-jos valdyba

MELBOURNO LIETUVIŲ BIBLIOTEKOJE

Aukojo po $ 5: L. Bartašienė, J. Kamarauskas, J. Macijauskas. Knygų, žurnalų ir laikraščių: J. Kvietelaitis, J. Normantas, I O'Dwyer, per Henriką Antanaitį Viktorija Jablonskienė.

Gauta Šaltinių Bibliotekai: "Ministerial Discussion Paper / Racism in the 1980's / A response", Melbourne Office of the Minister for Ethnic Affairs 1984. J. Jablonskienės dovana: A. Varnagirio "Paukštininkystė" Vilnius 1960. P. Svetiko ir J. Eidžiūno "Daržininkystė", Vilnius 1957. K. Dineikos ir K. Labanausko "Fizinė kultūra - sveikatos šaltinis", Vilnius 1959. E. Drąsutienės "Koservavimas namų sąlygomis", Vilnius 1967. B. Katerausko "Svajovės apie žemę ir dangų", Vokietija 1948.

Visiems mūsų bibliotekos geradariams nuoširdus ačiū.

Bibliotekos vedėjas

VISUR VISAIP

Be mėnulio šviesiausias dangaus kūnas yra planeta Venera, lietuviškai Aušrinė ar Vakarinė žvaigždė. Palyginamai su kitomis žvaigždėmis ji tokia šviesi, kad žemėje kartais net duoda šešėlį.

***

Bandymai patvirtina, kad smunkant temperatūrai atitinkamai krinta ir žmogaus protinis pajėgumas. Taip su kiekvienu minus laipsniu žemiau 0° C žmogaus protinis pajėgumas krinta 2%.

***

New Yorke į Manhattan per metus įvažiuoja ir išvažiuoja vidutiniškai apie 250.000.000 auto mašinų įskaitant ir autobusus bei sunkvežimius. Manhattan yra iš tikrųjų sala 31.2 kvadratinės mylios ir yra New Yorko centras.

***

Priešingai bendram įsitikinimui, alkoholis gėrėjo nešildo, o jį greičiau ataušina, nors jaučiasi lyg sušyląs. Daktarai tvirtina, kad alkoholis plačiai atveria kraujo sieneles kūno paviršiuje, per kur kūno šilima lengvai pasišalina. Daugelis žmonių vadovaudamiesi prietaru, jog alkoholis šildo, negyvai sušalo, kai blaivininkai tokiose pat sąlygose išliko gyvi.

***

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ MELBOURNE

liepos 8 d., sekm., 2.30 val. Melbourno Lietuvių Namuose ruošia

LIETUVIŠKŲ DAINŲ IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ KONCERTĄ—

TAU, TĖVYNE!

Programoje Melbourno solistai, pianistai, duetai, Melb. vyrų oktetas, taut. šokių grupė GINTARAS

Savo pastangas ir darbą jie aukoja Lietuvos laisvinimo reikalams.

Jūsų atsilankymas - solidarumo ženklas kovojančiai Lietuvai

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

D.L.K. Vytenio Šaulių Kuopa maloniai kviečia visus tautiečius į rengiamą šaulių šventės

BALIŲ

įvykstantį liepos 7 d., šeštadienį, 6.30 val. vakare Lietuvių Namuose, 44-50 Errol St., Nth. Melbourne.

Bus įdomi programa, vakarienė, loterija.

Gros Melbourno Jaunimo Kapela.

Įėjimas $ 8, įskaitant vakarienę, asmeniui.

Valdyba

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA" LTD.

• Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.
Už terminuotus indėlius:
aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

Nuo $ 100 iki $ 10.000 — 12 %
nuo $ 10.000 iki $ 20.000 — 13%
nuo $ 20.000 ir daugiau — 14%

TALKA nuo 1984 m. sausio 1 d. sumažina ½% už paskolas.

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais $ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t.y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividento.

• Teikia paskolas iki $ 30.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki $ 5000 ir be jų iki $ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

• Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p., sekmadieniais nuo 1.30 val. p.p. iki 3 val. p.p., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p.p.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 val. iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, S.A. 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. p.p. Lietuvių Klubo patalpose 16-18 East Terrace, Bankstown, N.S.W. 2200.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melbourne, Vic. 3001.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Viktoras RIMAS, paskutiniu laiku gyvenęs Grey Street, St. Kilda, Victoria. Daugiau žinių apie jį neturima).

Iš minimo adreso 1984 m. apie kovo ar balandžio mėn. išėjo, palikęs savo asmeninius daiktus ir iki šiam laikui nesugrįžęs.

Žinantieji ką nors apie paieškomą, prašau pranešti Soc. Globos Moterų D-jos Melbourne V-bos pirmininkei J. Žalkauskienei, 16 Nandina St., Forest Hill, 3131, Victoria, arba tel. 874-5250.

Petras Melnikas. PAKIRSTA ŠAKA. Romanas. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas 1983 m. 190 psl. Kaina nepažymėta.

PRANEŠIMAS

Syd. Liet. Pensininkų Klubo nariams pranešame, kad sekantis susirinkimas įvyks liepos 5 d. (ketvirtadienį) 12 val. Bankstowno Lietuvių Namų patalpose. Po susirinkimo 2 val. pietūs.

Valdyba

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W., 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Administracijos adresas:
P.O. Box 550 Bankstown 2200
Administracijos tel. 709 4846
Prenumerata:

Australijoje metams	$ 20
Užsienyje paprastu paštu	$ 24
Oro paštu į N. Zelandiją	$ 35
Oro paštu kitur	$ 50

Printed by Rotor Ltd.